

# **Analýza důchodového systému v ČR a možnosti přípravy na důchod**

Klára Gillová

---

Bakalářská práce  
2016



**Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně**  
Fakulta managementu a ekonomiky

---

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně  
Fakulta managementu a ekonomiky  
Ústav financí a účetnictví  
akademický rok: 2015/2016

## ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Klára Gillová**  
Osobní číslo: **M12193**  
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**  
Studijní obor: **Management a ekonomika**  
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Analýza důchodového systému v ČR a možností přípravy na důchod**

Zásady pro vypracování:

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

### I. Teoretická část

- Charakterizujte princip fungování současného penzijního systému v ČR.
- Charakterizujte hlavní možnosti a výhody v oblasti spoření si na důchodový věk.

### II. Praktická část

- Analyzujte současný penzijní systém v ČR.
- Na základně analýzy doporučte nejvhodnější portfolio finančních produktů vhodných k zabezpečení se na důchodový věk pro tři věkové kategorie s cílem zachování životního standardu.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: cca 40 stran  
Rozsah příloh:  
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

DUCHÁČKOVÁ, Eva. Principy pojištění a pojišťovnictví. 3., aktualiz. vyd. Praha: Ekopress, c2009, 224 s. ISBN 978-80-86929-51-4.

RYTÍŘOVÁ, Lucie. Důchodový systém v České republice. 1. vyd. Olomouc: ANAG, 2013, 115 s. ISBN 978-80-7263-821-5.

SYROVÝ, Petr. Jak si spořit na důchod: Zorientujte se v důchodové reformě. 1. vyd. Praha: Grada, 2012, 160 s. ISBN 978-80-247-4479-7.

WHITEHOUSE, Edward. Pensions panorama: retirement-income systems in 53 countries. 1st ed. Washington, D.C.: World Bank, c2007, 234 s. ISBN 978-082-1367-643.

Vedoucí bakalářské práce: Ing. David Molínek  
Ústav financí a účetnictví  
Datum zadání bakalářské práce: 4. května 2016  
Termín odevzdání bakalářské práce: 16. května 2016

Ve Zlíně dne 4. května 2016



doc. Ing. David Tuček, Ph.D.  
*děkan*



Ing. Eliška Pastuszková, Ph.D.  
*ředitel ústavu*



## **ABSTRAKT**

Cílem bakalářské práce je analyzovat současný důchodový systém v České republice. Celá práce je rozdělena na dvě části. První teoretická část je zaměřena na důchodový systém, druhy důchodů a jejich kombinace. Dále je zaměřena na finanční produkty, které nám pomohou se na důchod připravit. Druhá praktická část je zaměřena na analýzu jednotlivých druhů důchodů, analýzu důchodové reformy z roku 2013 a navržení portfolia produktů pro zabezpečení se na stáří při zachování stejné životní úrovně pro 3 skupiny lidí.

Klíčová slova:

důchodový systém, pilíře důchodového systému, druhy důchodů, důchodový věk, doplňkové penzijní připojištění, portfolio finančních produktů

## **ABSTRACT**

The aim of my bachelor thesis is an analysis of current pension system in the Czech republic. The whole thesis is written into two parts. The first theoretical part is focused on a pension system, types of pensions and the combinations. There are also mentioned the financial products, which help us to prepare for the pension. The other part of the thesis is focused on the analysis of each of the types of pension, analysis of the pension reform from the year 2013. There could be find suggestion of portfolio products for pension security to keep the same standard of living for 3 groups of people.

Keywords:

pension system, pillar of pension system, the types of pension system, retirement age, supplementary pension insurance, portfolio of financial products

Ráda bych poděkovala všem, kteří mi jakýmkoliv způsobem pomohli a poskytli informace pro vypracování mé bakalářské práce. Zejména bych chtěla poděkovat svému vedoucímu bakalářské práce, Ing. Davidovi Molínkovi a v neposlední řadě všem svým blízkým za jejich velkou oporu a ještě větší trpělivost.

„Člověk není k stáru moudřejší, je jen opatrnější.“

Ernest Miller Hemingway

**OBSAH**

<b>ÚVOD</b> .....	<b>9</b>
<b>1 DŮCHODOVÝ SYSTÉM V ČESKÉ REPUBLICE</b> .....	<b>12</b>
<b>1.1 POPIS SYSTÉMU</b> .....	<b>12</b>
<b>1.2 PRÁVNÍ ÚPRAVA</b> .....	<b>12</b>
<b>1.3 DRUHY DŮCHODŮ</b> .....	<b>12</b>
1.3.1 STAROBNÍ DŮCHOD .....	13
1.3.2 INVALIDNÍ DŮCHOD.....	15
1.3.3 VDOVSKÝ A VDOVECKÝ DŮCHOD.....	16
1.3.4 SIROTČÍ DŮCHOD .....	16
1.3.5 SOUBĚH NÁROKŮ NA DŮCHODY A JEJICH VÝPLATY .....	16
<b>1.4 PILÍŘE PENZIJNÍHO SYSTÉMU</b> .....	<b>17</b>
1.4.1 I. PILÍŘ – DŮCHODOVÉ POJIŠTĚNÍ.....	17
1.4.2 II. PILÍŘ – DŮCHODOVÉ SPOŘENÍ .....	18
1.4.3 III. PILÍŘ – DOPLŇKOVÉ PENZIJNÍ SPOŘENÍ SE STÁTNÍM PŘÍSPĚVKEM .....	19
<b>1.5 VÝVOJ PENZIJNÍHO SYSTÉMU</b> .....	<b>19</b>
1.5.1 PENZIJNÍ SYSTÉM DO ROKU 2013 .....	20
1.5.2 PENZIJNÍ SYSTÉM V LETECH 2013-2015 .....	20
1.5.3 PENZIJNÍ SYSTÉM OD ROKU 2016 .....	20
<b>2 PŘÍPRAVA NA DŮCHOD</b> .....	<b>21</b>
<b>2.1 ROLE ZÚČASTNĚNÝCH V ZABEZPEČENÍ SE NA PENZI</b> .....	<b>21</b>
2.1.1 ZAMĚSTNANCI .....	21
2.1.2 ZAMĚSTNAVATEL .....	21
2.1.3 OSOBA SAMOSTATNĚ VÝDĚLEČNĚ ČINNÁ .....	22
2.1.4 ČESKÁ SPRÁVA SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ .....	22
2.1.5 PENZIJNÍ SPOLEČNOSTI .....	22
2.1.6 DŮCHODCI.....	23
<b>2.2 FINANČNÍ PRODUKTY</b> .....	<b>23</b>
2.2.1 DOPLŇKOVÉ PENZIJNÍ SPOŘENÍ .....	23
2.2.2 ŽIVOTNÍ POJIŠTĚNÍ .....	26
2.2.3 PODÍLOVÉ FONDY .....	27
2.2.4 OSTATNÍ MOŽNOSTI.....	29
<b>3 STAROBNÍ DŮCHOD</b> .....	<b>32</b>
<b>3.1 DOBA POJIŠTĚNÍ</b> .....	<b>32</b>
<b>3.2 DŮCHODOVÝ VĚK</b> .....	<b>33</b>
<b>3.3 CO JE POTŘEBA K VÝPOČTU</b> .....	<b>35</b>
<b>4 ANALÝZA JEDNOTLIVÝCH DŮCHODŮ</b> .....	<b>36</b>
<b>5 ANALÝZA DŮCHODOVÝCH PILÍŘŮ</b> .....	<b>41</b>
<b>5.1 II. PILÍŘ – DŮCHODOVÉ SPOŘENÍ</b> .....	<b>41</b>
<b>5.2 III. PILÍŘ – DOPLŇKOVÉ PENZIJNÍ SPOŘENÍ</b> .....	<b>42</b>
<b>6 NAVRŽENÍ OPTIMÁLNÍHO PORTFOLIA FINANČNÍCH PRODUKTŮ</b> .....	<b>44</b>

<b>6.1</b>	<b>ZAČÁTEK SPOŘENÍ VE 30 LETECH.....</b>	<b>45</b>
6.1.1	NAVRŽENÍ PORTFOLIA FINANČNÍCH PRODUKTŮ.....	45
<b>6.2</b>	<b>ZAČÁTEK SPOŘENÍ VE 40 LETECH.....</b>	<b>47</b>
6.2.1	NAVRŽENÍ PORTFOLIA FINANČNÍCH PRODUKTŮ.....	47
<b>6.3</b>	<b>ZAČÁTEK SPOŘENÍ V 50 LETECH .....</b>	<b>49</b>
6.3.1	NAVRŽENÍ PORTFOLIA FINANČNÍCH PRODUKTŮ.....	49
<b>7</b>	<b>SHRNUTÍ A DOPORUČENÍ .....</b>	<b>52</b>
	<b>PŘÍLOHA P II: DOTAZNÍK .....</b>	<b>62</b>



## ÚVOD

Jednou etapou života každého z nás je i stáří. Mělo by to být období zaslouženého odpočinku a volného času, který bychom měli věnovat rodině a všem aktivitám, na které jsme v produktivním věku neměli dostatek času. Věk pro odchod do důchodu se neustále zvyšuje, což je dáno lepšími životními a pracovními podmínkami, daleko kvalitnějším zdravotním zařízením a mnoha dalšími faktory. Jelikož v důchodovém věku nebudeme schopni se o sebe postarat a vydělávat si na živobytí, je potřeba se na stáří připravit již v produktivním věku svého života. Je sice pravda, že určitou část finančních prostředků dostaneme od státu, ale jelikož je důchodový systém průběžně financovaný, může se stát, že nás jako důchodců bude daleko více než právě pracujících lidí. Proto je potřeba se na stáří připravit a naspořit si část finančních prostředků.

V Česku funguje plně průběžný důchodový systém. V tomto systému lidé v produktivním věku (všichni pracující lidé) financují důchod spoluobčanům v důchodovém věku. Z hrubé mzdy totiž odvádějí sociální pojištění neboli důchodové pojištění. I přes to Česká republika končí, co se týče vyplácení důchodu, ve schodku. Penze musí totiž dofinancovávat z jiných zdrojů. Z tohoto hlediska je tento systém dlouhodobě neudržitelný. Můžeme říci, že nemůžeme se stoprocentně spolehnout pouze na stát. Proto musíme myslet na sebe a pokusit se zabezpečit sami.

Možnosti zajištění životního standardu je několik. Každý si musí vybrat to, co mu nejlépe vyhovuje. Je více než jisté, že to co vyhovuje jednomu člověku, nemusí vyhovovat druhému. Všechno záleží na celkové životní situaci právě toho jednoho občana. Jelikož každý máme jiné zaměstnání, jinou mzdu a jiné náklady, budeme mít i jiné možnosti si spořit. Jednou z možností kam si efektivně spořit a ještě dostat něco od státu je doplňkové penzijní spoření se státním příspěvkem. Vyšší měsíční úložky je možno měnit a tím se i změní výše státního příspěvku. Do tohoto finančního produktu mohou přispívat i třetí osoby (např. zaměstnavatel). Další z možností je spoření v rámci životního pojištění, investování do podílových fondů, nebo termínované vklady či spořicí účty. Celé této problematice je věnována teoretická část bakalářské práce.

V praktické části je analyzován důchodový systém ČR v číslech. Jedná se o průměrné důchody, ať už starobní, tak i invalidní důchod třetího stupně a také pozůstalostní důchody (vdovský, vdovecký a sirotčí). Jelikož v roce 2013 proběhla důchodová reforma a byl zaveden II. Pilíř, na kterém se podílel jak stát tak i občan sám, najdeme zde také i analýzu zapojení se do tohoto pilíře. Ovšem od roku 2016 je tento pilíř zrušen. Dále zde najdeme vypracované tři modelové situace pro zajištění se na důchodový věk, podle věku ve kterém si začneme spořit.

Celá práce je zakončena několika radami a doporučeními.

## **CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE**

Důchodový systém v ČR je velice široký pojem, u kterého můžeme říct, že je v neustálém vývoji. Vzhledem ke stárnutí obyvatelstva se dá předpokládat, že stát bude „nucen“ některé věci poupravit, pozměnit. Celkově se dá předpokládat, že takový důchodový systém jaký je u nás dnes tady za deset let nebude.

Tato bakalářská práce se zabývá analýzou současného důchodového systému. Hlavním cílem bakalářské práce je, na základě dotazníkového šetření zjistit, jak jsou občané naší republiky spokojeni s aktuálním důchodovým systémem, zda spoléhají jen na stát, že od něho na stáří dostanou penzi nebo zda si spoří a snaží se zajistit se sami. Dalším cílem je navrhnout portfolio finančních produktů aby došlo k tomu zajištění, a v důchodu jsme nestrádali.

Analýza bude probíhat z větší části kvantitativním výzkumem, kdy bude probíhat dotazníkové šetření, ovšem s některými dotazovanými povedu nestandardizovaný rozhovor, abych získala i doplňující informace. Toto dotazníkové šetření bude probíhat od 1. ledna do 30. dubna 2016. Díky tomuto časovému rozmezí, mohu reagovat na případné změny důchodového systému. Poté bude dotazník vyhodnocen a porovnán s výsledky v celé republice.

Bakalářská práce bude prováděná s využitím empirických principů. Celý důchodový systém si rozčlením na menší systematické části. Také se budu snažit o vyvození obecného závěru na základě poznatků jednotlivců.

## **I. TEORETICKÁ ČÁST**

# 1 DŮCHODOVÝ SYSTÉM V ČESKÉ REPUBLICE

Český důchodový systém tvoří v současné době v podstatě dva pilíře. Základní povinný dávkově definovaný, průběžně financovaný pilíř a doplňkový dobrovolný, příspěvkově definovaný, kapitálově financovaný pilíř penzijního připojištění se státním příspěvkem. Součástí doplňkového dobrovolného pilíře je také soukromé životní pojištění. (finance.cz)

## 1.1 Popis systému

Základní povinné důchodové pojištění je dávkově definované a průběžně financované, je univerzální a zabezpečuje všechny ekonomicky aktivní osoby. Právní úprava je jednotná pro všechny pojištěnce, neexistují speciální odvětvová či profesní schémata apod. Pouze z organizačně-administrativního hlediska platí určité odchylky pro tzv. silové rezorty (např. vojáci, hasiči, policisté, celníci).

Důchod ze základního důchodového pojištění pobírá více než 99 % obyvatel ve věku vyšším než je věková hranice pro nárok na starobní důchod. (mpsv.cz)

## 1.2 Právní úprava

Důchodový systém ČR je založen na povinném základním důchodovém pojištění podle zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění. Dále na důchodovém spoření podle zákona č. 426/2011 Sb., od roku 2013 a na doplňkovém penzijním spoření podle zákona č. 427/2011 Sb., které nahradilo penzijní připojištění se státním příspěvkem podle zákona č. 42/1994 Sb. Součástí dobrovolných doplňkových systémů jsou i produkty komerčních pojišťoven - zejména životní pojištění.

Zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění nabyl účinnosti dnem 1. ledna 1996, nicméně od té doby byla přijata řada legislativních změn - většina z nich směřující k úpravě parametrů tak, aby byla zabezpečena finanční udržitelnost důchodového systému při zachování adekvátní úrovně dávek. (mpsv.cz)

## 1.3 Druhy důchodů

Důchodové pojištění v České republice v současné době rozeznává šest druhů důchodů poskytovaných z tohoto systému (tento systém totiž nelze zaměňovat s jinými systémy, jako je např. penzijní připojištění se státním příspěvkem, kde obdobné dávky jsou, mj. kvůli odlišení, nazývaný "penze", nebo s plněními zabezpečovanými komerčními pojišťovnami, jejichž pojistné produkty se někdy také nazývají "důchody", event. s příslušnými rozlišovacími přívlaskem, anebo s důchody podle § 842 až 844 občanského zákoníku, kde se právo na důchod zakládá smlouvou o důchodu), který se

někdy označuje jako "státní systém", neboť je financován ze státních finančních prostředků získávaných především pojistným na sociální zabezpečení (přesněji: jednou z jeho položek, tj. pojistným na důchodové pojištění). Je i státem garantován tím, že podmínky nároku na tyto důchody a způsob určování jejich výše jsou stanoveny zákonem. Proto se tomuto důchodovému pojištění někdy (zejména v ekonomickém nebo publicistickém slangu) zjednodušeně říká "státní" nebo "zákonné" důchodové pojištění a jeho "produktům" "státní" nebo "zákonné" důchody. (Voříšek, 2007, s. 13)

Těchto šest druhů důchodů můžeme dělit na dvě trojice:

1) Přímé

- starobní
- plné invalidní
- částečně invalidní

2) Pozůstalostní

- vdovské
- vdovecké
- sirotčí

Již podle tohoto dělení můžeme usoudit, že účelně naplánovat lze vlastně jen odchod do důchodu starobního.

### 1.3.1 Starobní důchod

Starobní důchod je vyplácen účastníkovi na jeho žádost při splnění podmínek. Výše starobního důchodu se vypočítává z údajů o dosažených příjmech v jednotlivých letech, doby, po kterou byla osoba důchodově pojištěná a vyloučené doby. Všechny potřebné vstupní údaje pro výpočet by měly být uvedené na Informativním osobním listu důchodového pojištění. Základem pro výpočet starobního důchodu jsou příjmy, ze kterých se během života platí důchodové pojištění. (Rubeš, 2013, s.22)

Rozeznáváme tzv. řádný starobní důchod (který je svým způsobem základní) a předčasný.

#### Řádný starobní důchod

ZDP obsahuje dvě podmínky požadované pro nárok na řádný starobní důchod:

1. potřebnou dobu důchodového pojištění

Tabulka 1: Doba pojištění

Rok dosažení důchodového věku	Potřebná dob pojištění
Před rokem 2010	25 let
2010	26 let
2011	27 let
2012	28 let
2013	29 let
2014	30 let
2015	31 let
2016	32 let
2017	33 let
2018	34 let
Po roce 2018	35 let

Pro získání nároku na důchod může stačit i kratší doba pojištění (19 let v roce 2013, 20 let v roce 2013), dosáhne-li žadatel věku o pět let vyššího, než je řádný důchodový věk. (Rytířová, 2013, s. 36)

2. dosažení důchodového věku – důchodový věk je postupně prodlužován. Zatímco muži narození před rokem 1936 měli nárok na starobní důchod již ve věku 60 let a ženy ve věku 53 až 57 let podle počtu dětí, mladším osobám je věk odchodu do důchodu odstupňován až na 67 let u osob narozených v roce 1977. U osob narozených po tomto roce se věk odchodu do důchodu počítá tak, že se k věku 67 přičte počet měsíců odpovídajících dvojnásobku rozdílu mezi rokem narození pojištěnce a rokem 1977. (Rytířová, 2013, s. 33-34)

Pokud při pobírání starobního důchodu vykonává důchodce výdělečnou činnost, má možnost požádat po dvou letech nebo po skončení této výdělečné činnosti o zvýšení důchodu za každý odpracovaný rok. (Rubeš, 2013, s. 21)

Každý občan splňující zákonné podmínky má nárok na základní výměru důchodu. V roce 2007 to byla částka 2080 Kč a letos tato částka narostla na 2440 Kč. Procentní část důchodu následně závisí právě na získaném počtu let pojištění a příjmech.

### **Předčasný starobní důchod**

Pojištěnec může požádat o tzv. předčasný starobní důchod. Jeho přiznání závisí na následujících skutečnostech:

- datu narození (od něj se odvádí rod odchodu do řádného důchodu)
- získané době pojištění (v roce, kdy žadatel dosáhne důchodového věku, musí splnit podmínku potřebné doby pojištění)

Předčasný starobní důchod je vyplácen:

- při dosažení věku alespoň 60 let, je-li důchodový věk daného pojištěnce alespoň 63 let
- v opačném případě při dosažení takového věku, od kterého do dosažení důchodového věku chybí nejvýše tři roky (Rytířová, 2013, s. 38)

### **1.3.2 Invalidní důchod**

Invalidní důchod se podle zjištěného stupně invalidity poskytuje jako invalidní důchod prvního, druhého nebo třetího stupně. Kromě invalidity je podmínkou pro jeho poskytování také získání potřebné doby pojištění (1 až 5 let podle věku žadatele), přičemž určitá část musí být získána ve stanoveném období před vznikem invalidity.

Tento důchod je vyplácen pouze do věku 65 let, případně do důchodového věku, je-li vyšší. Jakmile jeho příjemce dosáhne 65 let (resp. důchodového věku), zaniká mu nárok na invalidní důchod. Vzniká mu zároveň nárok na starobní důchod ve stejné výši.

Procentní sazba výpočtového základu za každý celý rok doby pojištění činí:

- u invalidního důchodu pro invaliditu prvního stupně 0,5%
- u invalidního důchodu pro invaliditu druhého stupně 0,75%
- u invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně 1,5%

Každý poživatel důchodu pobírá procentní výměru alespoň v částce 770 Kč měsíčně, bez ohledu na stupeň invalidity. (Rytířová, 2013, s. 39-40)

### 1.3.3 Vdovský a vdovecký důchod

Je vyplácen vdově po manželovi nebo a vdovci po manželce, který/á byl/a:

1. poživatelem starobního nebo invalidního důchodu
2. kde dni smrti splnil/a potřebnou podmínku potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod nebo podmínky nároku na starobní důchod
3. zemřel/a následkem pracovního úrazu

Výše základní výměry vdovského a vdoveckého důchodu činí 9 % průměrné mzdy měsíčně. Procentní výměra je vypočtena jako 50% procentní výměry starobního důchodu nebo invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně, na který měl nárok zemřelý v době smrti; nepřihlíží se přitom k jeho účasti na důchodovém spoření. (Rytířová, 2013, s. 40)

### 1.3.4 Sirotčí důchod

Na sirotčí důchod má nárok nezaopatřené dítě, zemře-li jeho rodič nebo osoba, která o něj pečovala. Výše základní výměry tohoto důchodu činí 9% průměrné mzdy měsíčně a jeho procentní výměry 40% procentní výměry starobního důchodu nebo invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně, na který měl nárok zemřelý v době smrti; nepřihlíží se přitom k jeho účasti na důchodovém spoření. (Rytířová, 2013, s. 40-41)

Sirotčí důchod je vyplácen tehdy, pokud zemřelý ke dni smrti:

- byl poživatelem starobního důchodu nebo invalidního důchodu
- splňoval podmínku potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod nebo podmínky nároku na starobní důchod
- zemřel následkem pracovního úrazu

### 1.3.5 Souběh nároků na důchody a jejich výplaty

Zákon o důchodovém pojištění podrobně upravuje pravidla používaná při souběhu nároků na dva či více důchodů. Obecně lze úpravu souběhu nároků na dva (či více) důchody rozdělit na princip jednoznačně určený, princip alternativní (nebo „vzájemně se podmíněně vylučující“) a princip kumulativní (nebo přesněji „podmíněně částečně kumulativní“). (Voříšek, 2007, s. 139)

#### **Souběh nároků na starobní a pozůstalostní důchod**

Pozůstalostními důchody se pro tento účel rozumějí pouze vdovský a vdovecký důchod; tento typ souběhů je též nejčastější. V tomto typu souběhů se plně uplatňuje třetí z uvedených principů, který



lze v zásadě vyjádřit zjednodušeně slovy, že „vyšší důchod náleží plný a z nižšího polovina procentní výměry“; nezáleží přitom na tom, který z druhů důchodů je vyšší, ani v jakém pořadí jsou přiznávány. (Voříšek, 2007, s. 139)

### **Vznik nároku na výplatu starobního důchodu poživatelé plného invalidního důchodu**

Tento typ souběhu je ovládán principem alternativním, takže náleží vždy důchod jeden, a to vyšší; u tohoto typu souběhu nabývá více na významu další pravidlo (třebaže platí pro alternativní princip obecně), totiž že při stejné výši obou druhů důchodů náleží výplata toho z nich, který si občan zvolil. (Voříšek, 2007, s. 143)

## **1.4 Pilíře penzijního systému**

V letech 2013 až 2015 byl v Česku zaveden tří-pilířový důchodový systém. Z důvodu malého zájmu občanů byl II. pilíř v postupných krocích zrušen a od roku 2016 se již peníze do II. pilíře neodvádí, do II. pilíře vstoupilo pouze 84 tisíc občanů. Účastníci II. pilíře o své naspořené peníze nepřijdou, peníze jim budou koncem roku 2016 vyplaceny na účet nebo formou poštovní poukázky nebo na smlouvu o penzijním připojištění či doplňkovém penzijním spoření. Penzijní společnosti budou se všemi účastníky II. pilíře komunikovat a všichni občané, kteří do II. pilíře vstoupili, si následně vyberou variantu ukončení II. pilíře, která bude pro ně z jejich pohledu nejvýhodnější.

Všichni zaměstnanci tedy odvádí v roce 2016 stejně na povinném sociálním (důchodovém) pojištění. V roce 2016 odvádí zaměstnanci na povinném sociálním pojištění 65% ze své hrubé mzdy, dalších 25% za ně odvádí zaměstnavatel. Rovněž všechny osoby samostatně výdělečně činné odvádí na povinném sociálním (důchodovém) pojištění za rok 2016 stejně, tedy 29,2 % z vyměřovacího základu, kterým je polovina daňového základu. (duchodovareforma.cz)

### **1.4.1 I. pilíř – důchodové pojištění**

Je základním pilířem důchodového systému v České republice. Účast v tomto pojištění je zpravidla povinná podle podmínek jednoznačně stanovených zákonem. Tyto osoby nemohou na základě svého rozhodnutí do systému nevstoupit, případně z něj vystoupit. Můžeme tak rozlišit tři skupiny účastníků:

1. zaměstnanci a osoby vykonávající pracovní nebo obdobou činnost se povinně účastní důchodového pojištění, pokud se účastní nemocenského pojištění
2. osoby samostatně výdělečně činné se pojištění účastní buď povinně při splnění podmínek, nebo dobrovolně na základě přihlášky

## 3. osoby dobrovolně účastné důchodové pojištění

(Rytířová, 2013, s. 11, 19)

Průběžný systém (PAYG) zajišťuje financování důchodů současných důchodců z důchodového pojištění současných plátců. Financování je zajištěno 28% sazbou důchodového pojištění. Prostředky zaplacené jako důchodové pojištění nejsou určeny pro výplatu vlastního důchodu. Zaplacené důchodové pojištění tudíž ani nemůže být předmětem dědictví. (Rubeš, 2013, s. 26)



Ilustrace 1: Průběžný způsob financování

#### 1.4.2 II. pilíř – důchodové spoření

Účast na důchodovém spoření je dobrovolná. Vstoupit do něj může jakákoliv fyzická osoba starší 18 let, a to nejpozději do konce kalendářního roku, ve kterém dosáhne věku 35 let. Ten, kdo se rozhodne účastnit druhého pilíře, si musí nejprve vybrat penzijní společnost. Vybírat je možné pouze z těch společností, které splňují zákonné podmínky a získaly příslušné povolení k činnosti od České národní banky. (Rytířová, 2013, s. 54-56)

Výše spoření je dána:

1. 3% z vyměřovacího základu, tzn. na výplatu důchodů současným důchodcům je odváděno pojištění ve výši místo 28% jen 25%.
2. Účastník dospoří navíc k tomu ještě 2% z vyměřovacího základu.

Důchodové spoření je tedy ve výši 5% z vyměřovacího základu. Výsledkem zapojení se do systému důchodového spoření je zvýšení povinných celkových odvodů z příjmu o 2%.

Účast v důchodovém spoření nekrátí nároky na státem vyplácené invalidní ani pozůstalostní důchody (u I. pilíře). Důchodové spoření má vliv pouze na výši starobního důchodu. Tak, jak je snížen odvod na důchodové pojištění, se při výpočtu důchodu sníží i část počítaná z výše příjmu – procentní výměra. (Rubeš, 2013, s. 41-42)

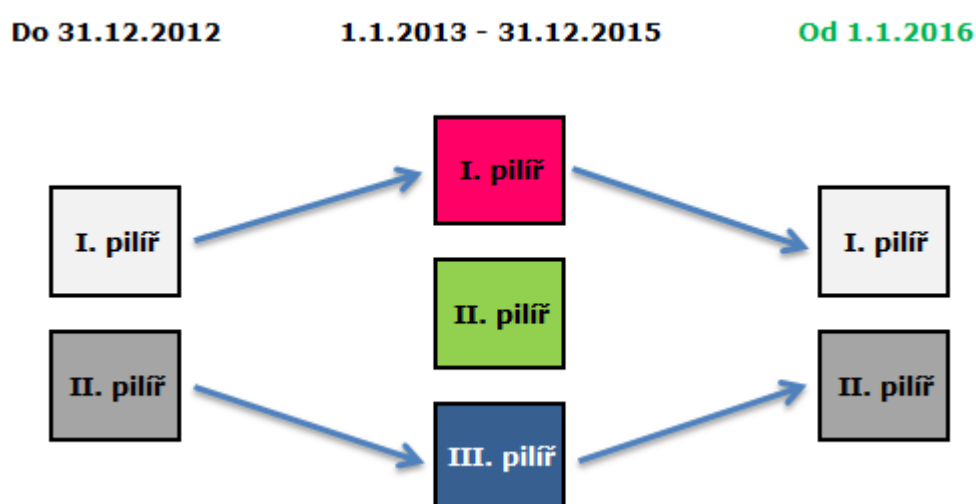
Dobrovolné spoření ve II. pilíři nenahrazuje státní důchod z I. pilíře, ale vždy ho může pouze doplňovat. Důchod ze soukromých úspor z II. pilíře nelze získat bez získání státního důchodu. (Rubeš, 2013, s. 75)

Tento pilíř vznikl 1. 1. 2013 a od 1. 1. 2016 je zrušen.

### 1.4.3 III. Pilíř – doplňkové penzijní spoření se státním příspěvkem

V rámci penzijního připojištění se státním příspěvkem uzavírali do konce listopadu 2012 účastníci smlouvu s penzijním fondem, na jejímž základě se fond zavazoval vyplácet účastníkům dávky a účastníci se zavazovali platit fondu příspěvky. Penzijní fond tyto prostředky investoval zákonem povoleným způsobem a výsledné zhodnocení investic bylo připisováno účastníkům. Od 1. ledna 2013 došlo k transformaci stávajících penzijních fondů. V novém třetím pilíři, tedy v doplňkovém penzijním spoření, jsou prostředky účastníků umístěné v účastnických fondech a spravuje je penzijní společnost, které bylo uděleno povolení. (Rytířová, 2013, s. 85-86)

## 1.5 Vývoj penzijního systému



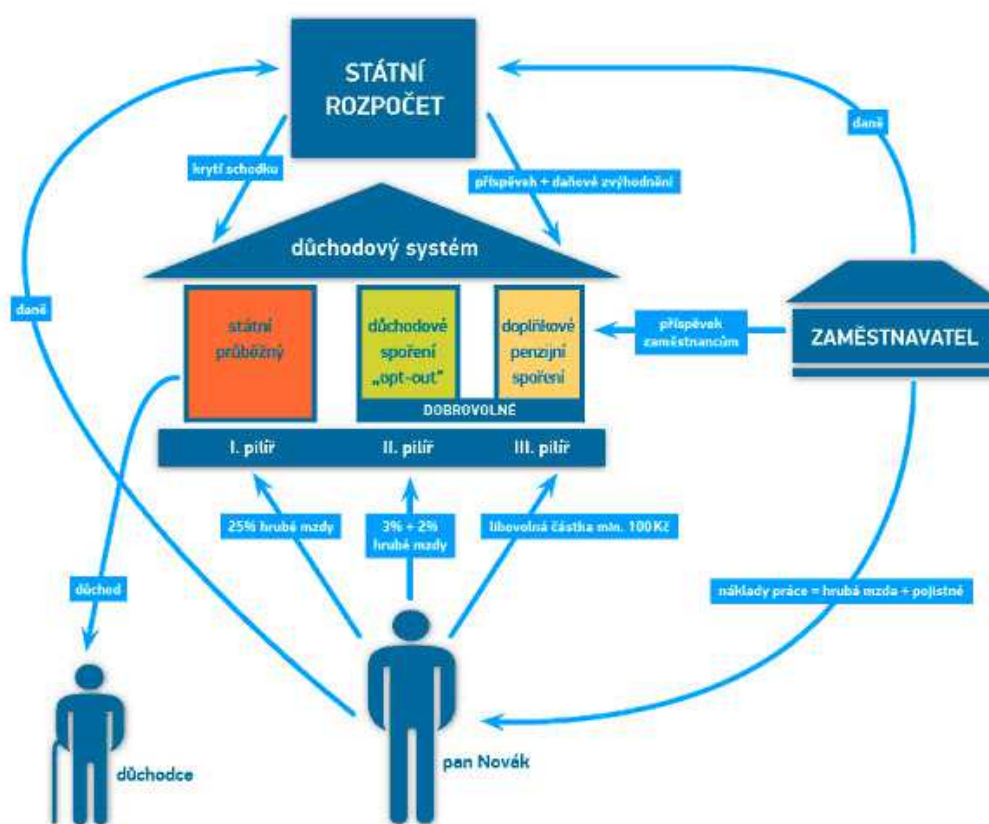
Ilustrace 3: Penzijní systém

### 1.5.1 Penzijní systém do roku 2013

Důchodový systém byl několik desetiletí postaven pouze na I. pilíři což je důchodové pojištění. Teprve v roce 1994 přibyl penzijní připojištění se státním příspěvkem jako II. pilíř.

### 1.5.2 Penzijní systém v letech 2013-2015

Důchodová reforma spočívala v zavedení dalšího pilíře do důchodového systému. I. pilíř zůstal stejný, II. pilíř se přejmenoval na III. pilíř a jako II. pilíř bylo zavedeno důchodové spoření.



Ilustrace 5: důchodový systém po důchodové reformě

### 1.5.3 Penzijní systém od roku 2016

Jelikož o II. pilíř nebyl dostatečný zájem, tak od 1.1. 2016 je tento pilíř zrušený a III. pilíř nyní vystupuje jako II.

## 2 PŘÍPRAVA NA DŮCHOD

Téměř každodenně jsme z médií, billboardů a jiných komunikačních kanálů upozorňováni na různá rizika. Ať již jde o zdraví, ztrátu majetku či cokoli jiného. Jedno z největších rizik moderního člověka přitom spočívá i ve zhroucení státních systémů, státních financí a od státu získaných „jistot“. Naše závislost na veřejných systémech je totiž enormní. A přitom stále tolik lidí věří, že stát je jistota.

Pokud někdo spoléhá na stát, je plně v rukou budoucích politiků a budoucího ekonomického i demografického vývoje. Pokud se plně spoléhá jen na své osobní úspory, nese riziko, že jich nevytvoří dostatek, anebo o ně přijde. (Filip, Pospíšil, 2013, s. 31)

Z tohoto důvodu je vhodné se připravit na kombinaci těchto dvou možností.

### Stárnutí populace

Pesimismus ohledně budoucí výše důchodů pramení z věkové struktury obyvatelstva a její změny v čase. Zkrátka a jednoduše: obyvatelstvo v ČR stárne a dá se předpokládat, že tento trend bude pokračovat i nadále. Podíl obyvatelstva ve věku nad 65 let bude narůstat z dnešních 16% v celkové populaci na 31% za přibližně 50 let. Bude stále méně a méně pracujících na jednoho důchodce. (Surový, 2012, s.19)

## 2.1 Role zúčastněných v zabezpečení se na penzi

### 2.1.1 Zaměstnanci

Nemá žádné významné povinnosti při placení důchodového pojištění, vše vyřizuje a platí zaměstnavatel a za každý kalendářní rok předá zaměstnanci roční přehled ELDP.

Při doplňkovém penzijním spoření nejsou v administrativě ani placení žádné rozdíly, zda jde o zaměstnance, OSVČ nebo osobu, která není ekonomicky aktivní. Vznik smlouvy není potřeba nikomu oznamovat, nahlašovat. ((Rubeš, 2013, s. 29)

### 2.1.2 Zaměstnavatel

Je u důchodového pojištění (I. pilíř) odpovědný za výpočet, odvody i spojenou administrativu. Se státní správou komunikuje převážně elektronicky. Kromě měsíčních přehledů zaměstnavatel za každý kalendářní rok předá každému zaměstnanci roční přehled „Evidenční list důchodového pojištění“ (ELDP). Kopii tohoto listu zaměstnavatel také předává ČSSZ, která na základě těchto údajů vypočítává starobní důchod.

Placení příspěvků klienta na doplňkovém penzijním spoření formou srážek ze mzdy není povinné pro zaměstnavatele ani pro zaměstnance. Zaměstnavatel může poskytnout svým zaměstnancům také příspěvek na spoření, který je ve srovnání se mzdou daňově zvýhodněn jak na straně zaměstnavatele, tak na straně zaměstnance. (Rubeš, 2013, s. 30)

### **2.1.3 Osoba samostatně výdělečně činná**

Veškerá administrativa i odpovědnost u osoby samostatně výdělečně činné jdou v případě důchodového pojištění za touto osobou.

Při doplňkovém penzijním spoření nejsou, jak již bylo uvedeno, žádné významné rozdíly v placení a související administrativě způsobené rozdílným způsobem dosahování příjmu. (Rubeš, 2013, s. 31)

### **2.1.4 Česká správa sociálního zabezpečení**

Orgány sociálního zabezpečení jsou Ministerstvo práce a sociálních věcí, Česká správa sociálního zabezpečení, okresní správy sociálního zabezpečení, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo spravedlnosti a Ministerstvo obrany.

Česká správa sociálního zabezpečení, která je nositelem pojištění pro „civilní sféru“, vede registr pojištěnců, rozhoduje o dávkách důchodového pojištění (I. pilíř), o převodech důchodových práv, atd. Okresní správy sociálního zabezpečení mj. Rozhodují ve sporných případech o vzniku a zániku důchodového pojištění, o pojistném OSVČ, ... a zejména sepisují žádosti o dávky důchodového pojištění – tzn. jsou v přímé kontaktu s pojištěncem, s budoucím důchodcem. (Rubeš, 2013, s. 31)

### **2.1.5 Penzijní společnosti**

Penzijní společnosti shromažďují prostředky klientů, zhodnocují je a také zajišťují veškerou a nutno říci, že velmi rozsáhlou, administrativu s tím spojenou. Jedná se například o evidenci plateb, vč. jejich zdroje – příspěvky klienta, zaměstnavatele a výnosů z nich, u transformovaného fondu i rozlišení spoření na starobní a výsluhovou penzi. Zajišťují výpočet a odvedení daní z příjmu (výnosů), ale také vystavují daňová potvrzení klientům pro uplatnění daňových odpočtů ke spoření ve III. pilíři. Zajišťují také velmi důležitou agendu státních příspěvků ve III. pilíři komunikací s Ministerstvem financí. Penzijní společnosti podávají žádosti o získání příspěvku – uplatňují nárok, vedou evidenci nároku na státní příspěvek k jednotlivým platbám, vyřizují vrácení příspěvku a zajišťují doplňující komunikaci s klienty. (Rubeš, 2013, s. 32)

### 2.1.6 Důchodci

Podmínky pro získání státního starobního důchodu se zpříšňují. Na stále se zvyšující důchodový věk je zase navázáno zahájení výplaty naspořených prostředků z III. pilíře. Budoucí důchodci se tak budou muset více průběžně zajímat o podmínky státního starobního důchodu nejen pro zmenšující se vyhlídky na skromný státní důchod, ale také pro přístup k vlastním naspořeným prostředkům.

Kontrolu nad uznanou a řádně evidovanou pojistnou dobou (I. pilíř) získá budoucí důchodce od ČSSZ z výpisu „Informativní osobní list důchodového pojištění“. Kontrolu plateb a svého spoření u penzijní společnosti získá klient z ročních výpisů z účtu. (Rubeš, 2013, s. 39)

## 2.2 Finanční produkty

### 2.2.1 Doplnkové penzijní spoření

Doplňkové penzijní spoření je třetím pilířem důchodového systému a bylo zavedeno od 1. 1. 2013. Upravuje jej především zákon č. 427/2011 Sb., o doplňkovém penzijním spoření. Základní charakteristiky jsou následující:

#### 1. **fondové financování**

Prostředky účastníků jsou spravovány penzijními společnostmi a zhodnocovány investicemi na kapitálových trzích, podle principů kolektivního investování. Po celou dobu jsou majetkem daného účastníka a jsou mu z nich po skončení spořicí fáze vypláceny dávky.

#### 2. **Individuální účet**

Na rozdíl od prvního pilíře účastník dostane to, co si sám naspoří, jeho příspěvky nejsou použity na financování dávek ostatních účastníků.

#### 3. **Výrazný prvek ekvivalence**

Vyplácené dávky odpovídají příspěvkům účastníka.

#### 4. **Příspěvkově definovaný systém**

Definovaná je výše příspěvku do systému, od nichž se poté odvíjí dávky.

#### 5. **Dobrovolné zahájení a ukončení účasti**

Každý, kdo splňuje podmínky, se může sám rozhodnout, zda se přihlásí, nikdo jej k tomu nemůže nutit. Účast je možné kdykoliv ukončit.

(Rytířová, 2013, s. 84)



**Kdo se může účastnit?**

Účast je plně dobrovolná a může se účastnit jakákoliv fyzická osoba starší 18 let. Účast je dobrovolná, bez jakéhokoliv dalšího omezení. K účasti je potřeba uzavřít se zvolenou penzijní společností smlouvu. Tato smlouva může být uzavřena na dobu určitou (např. na 5 let) nebo na dobu neurčitou. (Rytířová, 2013, s. 95)

Klient může ve smlouvě uvést jednu nebo více fyzických osob – tzv. „určené osoby“. Úspory v tomto případě nečekají na dědické řízení, ale jsou rovnou vyplaceny podle procentuálního podílu určeným osobám. Těm vznikne v případě smrti klienta ve spořicí fázi nárok na jednorázové vyrovnání (výplatu všech úspor) nebo odbytné (výplatu úspor bez státních příspěvků). U určené osoby je nutné uvést její jméno, příjmení, rodné číslo nebo datum narození a její procentuální podíl na výplatě. Podíly jednotlivých osob musí dávat dohromady 100%. Při neuvedení určených osob jsou úspory klienta součástí dědického řízení. (Rubeš, 2013, s. 109)

Ukončení nastává také plným využitím doplňkového penzijního spoření, a to jedním z těchto způsobů:

- ukončení výplaty starobní či invalidní penze na určenou dobu ze všech prostředků účastníka
- výplata všech prostředků v podobě jednorázového vyrovnání
- převod všech prostředků životní pojišťovně v podobě úhrady jednorázového pojistného pro doživotní penzi nebo penzi na stanovenou dobu. (Rytířová, 2013, s. 96)

**Kdo přispívá?**

- příspěvek účastníka – výši svých příspěvků si každý účastník určuje sám, není nijak vázán svými aktuálními příjmy. Minimální příspěvek je 100 Kč měsíčně a maximální hranice není nijak omezena. Výši příspěvku si může účastník kdykoli změnit. Příspěvky platí účastník přímo penzijní společnosti.
- příspěvek zaměstnavatele – zaměstnavatel by měl při určování výše příspěvků jednotlivým zaměstnancům respektovat běžná pracovněprávní ustanovení týkající se odměňování zaměstnanců tak, aby nebyli někteří zaměstnanci znevýhodňováni oproti jiným (např. poskytováním odlišných příspěvků zaměstnavatele dvěma zaměstnancům ve stejné situaci). Zaměstnavatel může přispívat libovolnou částkou. Může být vyšší nebo nižší než vlastní příspěvek zaměstnance, není určena ani maximální nebo minimální částka. V praxi se však poskytuje zpravidla příspěvek jen do takové výše, která je daňově výhodná.



- státní příspěvek – poskytuje se průběžně po celou dobu trvání doplňkového penzijního spoření. Je poskytován měsíčně, a to pouze tehdy, jestliže účastník zaplatí svůj vlastní příspěvek řádně a včas. Jeho výše se vypočítává podle toho, kolik si za daný měsíc spoří sám účastník – čím vyšší jsou příspěvky účastníka, tím vyšší jsou také státní příspěvky viz tabulka. (Rytířová, 2013, s. 96-99)

Tabulka 2: Státní příspěvky a daňové odpočty u doplňkového penzijního spoření

Měsíční příspěvek klienta v Kč	Měsíční státní příspěvek v Kč	Daňové odpočty (roční částka v Kč)
100	0	0
200	0	0
300	90	0
400	110	0
500	130	0
600	150	0
700	170	0
800	190	0
900	210	0
1000	230	0
1500	230	6000
2000	230	12000

### Daňové dopady

Pokud klient za rok vloží na své spoření částku sjednanou jako příspěvek klienta vyšší než 12 000 Kč, získá možnost odečíst si od základu daně z příjmu fyzické osoby část spoření přesahující 12 000 Kč ročně, maximálně však do výše 12 000 Kč ročně. Pro daňové úlevy se započítává pouze spoření klienta, nikoli příspěvky zaměstnavatele. Na naspořenou částku, která je zaúčtována v ka-

lendařním roce pro uplatnění daňového odpočtu již nelze nárokovat v následujícím období státní příspěvek.

Každá penzijní společnost posílá svým klientům, kterým vznikl v předchozím roce nárok na daňové úlevy, vždy nejpozději do 15. 2. daňové potvrzení. (Rubeš, 2013, s. 92-93)

### 2.2.2 Životní pojištění

Životní pojištění chrání jednotlivce a jeho rodinu před finančními důsledky v nejrůznějších životních situacích. Nejdůležitější jsou životní pojištění proti riziku smrti, proti riziku trvalé invalidity či smrti úrazem. Na trhu existují dva základní druhy životních pojištění – rezervotvorné životní pojištění (investiční, kapitálové) a rizikové životní pojištění.

Životní pojištění se vyplatí uzavřít co nejdříve, zdravotní rizika totiž po 50 či 55 letech věku rostou, což se odráží i v kalkulacích pojišťoven, nabízející toto pojištění. Pojistná částka, kterou musí platit, aby mělo jejich pojištění smysl, se tak s přibývajícím věkem zvyšuje.

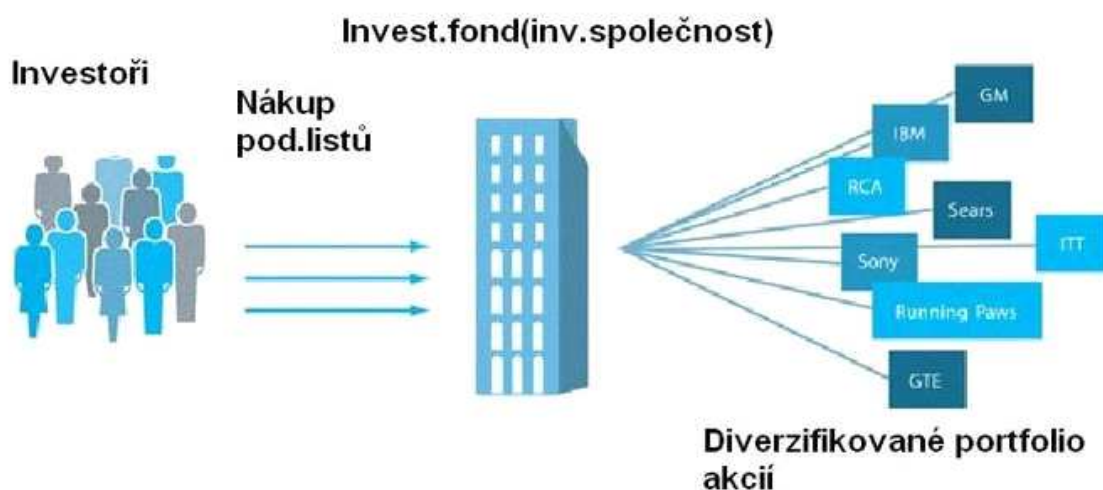
Před uzavřením životního pojištění by si měl každý důkladně promyslet, co od něj čeká, na co má smysl se pojistit, jaká je optimální pojistná částka a jak velké měsíční pojistné je schopen unést. Důležité je položit si také otázku, zda má životní pojištění sloužit jen ke krytí rizik, nebo má být spojeno se spořením. Kapitálové životní pojištění by měli využít hlavně ti, kdo chtějí mít kromě pojistné ochrany rizik jistotu, že získají garantovanou částku na dožití. Investiční životní pojištění představuje kombinaci pojištění pro případ smrti pojištěného s možností investovat část pojistného do podílových fondů. Spořicí složka tohoto pojištění může být velmi pohyblivá. Zhodnocení klientových peněz závisí na zvolené investiční strategii, od té konzervativní po agresivní. Poměr mezi penězi, vynakládanými na pojistnou ochranu a zhodnocením finančních prostředků je možné měnit, stejně jako složení vybraných fondů. (penize.cz)

Ve své základní a nejjednodušší podobě (kdy pojistník platí jednorázově nebo běžně pojistné a při dosažení sjednaného dne v pojistné smlouvě obdrží pojistné plnění ve výši sjednané pojistné částky) je obdobou spoření, jde vlastně pouze o tvorbu úspor. Mezi životním pojištěním a spořením jsou určité rozdíly (pojišťovna ručí za vklady pojistníků ne výškou skutečného vkladu, ale v závislosti na sjednané pojistné částce, přerušení placení běžného pojistného je spojeno s určitými sankcemi), proto uplatnění pojištění pro případ dožití v této základní podobě není obvyklé. Typické je využití odvozených druhů pojištění pro případ dožití, a to důchodového pojištění (kdy jde o opakované dožití se pojištěného) a tzv. věnové pojištění (kdy jde o dožití se finančně závislé osoby). Důchodové pojištění je vlastně pojištění na dožití se sjednaného věku s postupnou výplatou pojistné částky, tedy od sjednaného okamžiku (obvykle sjednaného věku pojištěného) je pojištěnému vyplácena sjednaná

velikost důchodu. Doba výplaty důchodu může být ohraničena sjednanou dobou nebo může být sjednána neohraničená doba výplaty důchodu (tedy až do úmrtí pojištěného). (Ducháčková, 2005, s. 99)

### 2.2.3 Podílové fondy

Činnosti investičních a podílových fondů upravuje zákon č. 248/1992 Sb. o investičních společnostech a investičních fondech ve znění pozdějších novel. Investiční společnost nesmí při propagaci používat nepravdivé nebo zavádějící informace nebo zamlčovat důležité skutečnosti. Zákon omezuje riziko ztrát investorů tím, že stanovuje limity pro držbu cenných papírů od jednoho subjektu (firma, obec, stát, centrální banka) v portfoliu fondu. Manažer fondu smí investovat jen v rámci daných pravidel. Při podezření z činnosti v rozporu se zákonem, má podílník právo se obrátit na Českou národní banku, která jeho podnět prošetří a vydá rozhodnutí.



Ilustrace 7: Princip fungování podílových fondů

### Druhy podílových fondů

- akciové fondy – jsou pro investora nejrizikovější, ale v dlouhodobém horizontu také nejziskovější. Dokazují to burzovní statistiky za posledních padesát let v Evropě a více než osmdesát let v USA. Portfolio manažer akciového fondu typicky nakupuje za peníze vybrané od investorů akcie firem, o kterých si myslí, že se jim v budoucnu bude dařit. Finanční poradce si oblíbili dvě rčení: „Nic není tak hluboko, aby nemohlo klesnout ještě níže“ a „Co je dolů, musí jednou nahoru.“ Chtějí tím klientům zdůraznit, že zatím se na burzách vždycky klesající trend obrátil a ztráty byly vyrovnány.

- dluhopisové fondy – z pohledu rizikovosti se řadí hned za fondy peněžního trhu. Jejich potenciál výnosu je vyšší, stejně tak je však vyšší riziko, které investoři podstupují. Proto jsou určeny pro investory s delším investičním horizontem, který by měl dosahovat minimální tří a více let. V případě, že investor zvažuje investici na delší dobu, lze dluhopisové fondy považovat za určitou „alternativu“ k peněžnímu trhu, který je naopak určen pro krátkodobější investice. Pro investory je důležité vědět, že rozdíly ve výnosech a rizicích u jednotlivých typů jsou značné. Není tedy dluhopis jako dluhopis. „Nejbezpečnější“ jsou dluhopisy státní. Následují firemní dluhopisy investičního stupně, což jsou dluhopisy kvalitních společností.
- smíšené fondy - fondy pro ty, kteří chtějí investovat a nechtějí se starat. Tak by se velmi stručně daly charakterizovat smíšené fondy. Již z názvu se dá lehce odvodit, že se jedná o fondy, kde se něco míchá a tím něčím není nic jiného než jednotlivé cenné papíry. Smíšené fondy tedy investují do akcií, dluhopisů a peněžního trhu zároveň a vytváří tak portfolio investora v jednom jediném fondu.
- fondy fondů – přišly s poměrně zajímavou myšlenkou směřující k mnohem vyššímu rozložení rizik, než které nabízí klasické podílové fondy. Klasický podílový fond totiž nakupuje jednotlivé cenné papíry (např. dluhopisy, akcie) a v portfoliu jich má typicky kolem 50 – 100. Fond fondů ale volí jinou cestu – místo konkrétních akcií či dluhopisů nakupuje podílové listy jiných fondů, takže tím dochází v podstatě k jakési diverzifikaci na druhou. Tyto fondy mají specifickou nákladovou strukturu. Nejen, že musí hradit všechny klasické náklady vznikající u všech fondů, jako jsou náklady na správu portfolia, poplatky za obchodování a jiné fixní náklady, ale také všechny tyto náklady v podstatě platí ještě jednou na úrovni fondů, které nakupují do svého portfolia. Dochází tak k tomu, že se poplatky vlastně platí dvakrát. Na této úrovni je potřeba rozlišit mezi dobrým a špatným fondem fondů.
- fondy peněžního trhu – jsou mezi tuzemskými investory nejvyhledávanější. Podle statistik dosahuje majetek ve fondech peněžního trhu 40% všech investic do fondů. Peněžní trh je efektivní alternativou k termínovaným účtům. Tyto fondy jsou nejkonzervativnější investicí, protože kolísavost ceny jejich podílového listu je velice nízká. Nízké riziko kolísavosti ceny těchto fondů je ovšem zapláceno nízkým potencialem výnosem. Fondy peněžního trhu v dlouhém horizontu dokáží pokrýt inflaci, případně přinést jen něco málo nad ní. Investoři v podstatě jen investují do fondů peněžního trhu

uchovávají kupní sílu svých peněz. Fondy peněžního trhu tak tvoří v kontextu ostatních investic (dluhopisových či akciových) nejkonzervativnější možnost, jak investovat.

- zajištěné fondy – existují investoři se silnou averzí k riziku. Takový typ investora nese pohled na klesající hodnotu svého majetku v otevřeném podílovém fondu. Pro takové investory je nemyslitelné vystavit své úspory působení akciového trhu. V praxi setrvávají jejich peníze na bankovních termínovaných účtech, ve fondech peněžního trhu a z části i v nejbezpečnějších dluhopisových fondech. (finance.cz)

### **Poplatky fondů**

Investiční fondy nabízejí zajímavé výnosy. Hodnota vašeho výnosu bude vždy dána rozdílem mezi nákupní a prodejní cenou a poplatky investičního fondu. Nejvíce peněz zaplatíte za vstupní poplatek, který inkasuje správce fondu (investiční společnost) při nákupu podílových listů. Jeho výše činí u většiny akciových a derivátových fondů až 6%. Většina dluhopisových fondů zakotvuje poplatek od 3 do 4 %. Při investici do fondů peněžního trhu počítejte s poplatkem do 1%.

Za správu fondu si účtují investiční fondy další částku (zpravidla od 0,5 do 2 %). Poplatek je většinou strháván při každém ohodnocení čistého obchodního jmění fondu.

V úvahu přichází i výstupní poplatek. Ten na vás může čekat, pokud se rozhodnete z investičního fondu vystoupit. Přestože si drtivá většina fondů tento poplatek neúčtuje, můžete se s ním setkat. (finance.cz)

### **2.2.4 Ostatní možnosti**

#### **Zlato**

Investiční zlato v podobě slitků lze zpeněžit prakticky po celém světě. Neexistuje na světě měna, která by sloužila jako všeobecně respektované platidlo tak dlouho jako zlato. Většina tuzemských domácností dává přednost klasickým investičním nástrojům, jakými jsou stavební spoření nebo penzijní připojištění. Je ale všeobecně známé, že budoucím rizikům se nejlépe vyhnete, pokud své peníze uložíte více způsoby.

Výhody:

- uchování hodnoty majetku (ochrana před inflací)
- diverzifikace portfolia
- dlouhodobé zhodnocení vložených prostředků

Spoření ve zlatě je dlouhodobě výnosnější než služby bank a mnohem jistější než akcie, či spekulace na burze. Ve zlatě najdete konzervativní investici, která zaznamenala v posledních letech takové zhodnocení, jaké dokázalo nabídnout jen velmi málo srovnatelných komodit.

### **Termínované vklady**

Pro uložení úspor, které nepotřebujete mít okamžitě k dispozici, lze využít termínované vklady. Ty v Česku nabízejí jak banky, tak i družstevní záložny. Termínované vklady nabízejí vyšší zhodnocení než běžné účty či některé spořicí účty, peníze jsou na nich ale vázané delší dobu. Při předčasném vyzvednutí úspor z termínovaného vkladu platí klient většinou sankční poplatky, a přijde tak o část zhodnocení.

Termínované vklady jsou pro klienty tuzemských finančních institucí další alternativou, jak zhodnocovat úspory a mít je přitom do určité doby k dispozici. Jedná se o poměrně jednoduché finanční produkty, kdy klient jednorázově vloží na účet peníze a několik týdnů, měsíců či let na ně pak nesmí ale sáhnout. (penize.cz)

### **Spořicí účty**

Pro uložení úspor, které je potřeba mít kdykoliv k dispozici, se hodí spořicí účty. Tato konta nabízejí a družstevní záložny a jejich vedení bývá většinou zdarma. Postupně shromažďované finanční prostředky na spořicích účtech mohou sloužit jako rezerva pro případ nečekaných výdajů.

Absencí výpovědních lhůt, jinými slovy možností peníze kdykoliv vybrat, se spořicí účty odlišují od termínovaných vkladů. (penize.cz)

## **II PRAKTICKÁ ČÁST**

### 3 STAROBNÍ DŮCHOD

Na starobní důchod máme nárok pouze tehdy, jestliže splňujeme následující dvě podmínky:

1. dosažení potřebné doby důchodového pojištění
2. dosažením důchodového věku

Ovšem neplatí, že při dosažení důchodového věku dostaneme automaticky nějaký důchod. Abychom starobní důchod dostali, je důležité splnit obě podmínky.

#### 3.1 Doba pojištění

Je to doba, po kterou jsme pracovali (jako zaměstnanci nebo OSVČ) a při tom platili důchodové pojištění. Abychom mohli odejít do důchodu, musíme mít odpracovaný určitý počet let, tedy mít určitou dobu důchodového pojištění.

Doba pojištění je součet všech dnů, po které jsme byli zaměstnáni včetně dovolených.

##### 1. nepočítají se

- dny mezi datem závěrečného vysvědčení a datem nástupu do zaměstnání
- dny mezi ukončením vojenské prezenční služby a nástupem do zaměstnání
- dny mezi jednotlivými zaměstnáními

##### 2. počítají se

- dny v zaměstnání, které trvalo alespoň 15 kalendářních dní, a sjednaná částka příjmu z tohoto zaměstnání činila alespoň 2 500 Kč měsíčně.

3. náhradní doba pojištění – je doba, která se do doby pojištění započítává jen určitou částí. Jsou to některá z období, kdy jsme nebyli zaměstnáni. Náhradní doba pojištění se započítává pouze tehdy, pokud trvala alespoň jeden rok.

- počítají se v plném rozsahu:
  - péče o dítě do 4 let
  - dlouhodobá péče o bezmocnou/závislou osobu
  - vojenská služba
- počítají se v rozsahu 80%
  - studium



- evidence na úřadů práce
- další náhradní doby započítané částečně (invalidita, dočasná pracovní neschopnost, karanténa, peněžitá pomoc v mateřství v období před porodem)

### 3.2 Důchodový věk

je to stáří, kdy můžeme odejít do důchodu viz následující tabulka.

a) u pojištěnců narozených před rokem 1936:

- důchodový věk u mužů činí 60 let
- důchodový věk u žen činí:
  - 53 let, pokud vychovali alespoň 5 dětí
  - 54 let, pokud vychovali alespoň 3 až 4 děti
  - 55 let, pokud vychovali alespoň 2 děti
  - 56 let, pokud vychovali alespoň 1 dítě
  - 57 let, pokud jsou bezdětné

b) u pojištěnců narozených v od roku 1936 do roku 1977

Tabulka 3: Důchodový věk (cssz.cz)

Rok narození	Důchodový věk činí u					
	mužů	žen s počtem vychovaných dětí				
		0	1	2	3 - 4	5 a více
1936	60r+2m	57r	56r	55r	54r	53r
1937	60r+4m	57r	56r	55r	54r	53r
1938	60r+6m	57r	56r	55r	54r	53r
1939	60r+8m	57r+4m	56r	55r	54r	53r
1940	60r+10m	57r+8m	56r+4m	55r	54r	53r
1941	61r	58r	56r+8m	55r+4m	54r	53r
1942	61r+2m	58r+4m	57r	55r+8m	54r+4m	53r
1943	61r+4m	58r+8m	57r+4m	56r	54r+8m	53r+4m
1944	61r+6m	59r	57r+8m	56r+4m	55r	53r+8m

1945	61r+8m	59r+4m	58r	56r+8m	55r+4m	54r
1946	61r+10m	59r+8m	58r+4m	57r	55r+8m	54r+4m
1947	62r	60r	58r+8m	57r+4m	56r	54r+8m
1948	62r+2m	60r+4m	59r	57r+8m	56r+4m	55r
1949	62r+4m	60r+8m	59r+4m	58r	56r+8m	55r+4m
1950	62r+6m	61r	59r+8m	58r+4m	57r	55r+8m
1951	62r+8m	61r+4m	60r	58r+8m	57r+4m	56r
1952	62r+10m	61r+8m	60r+4m	59r	57r+8m	56r+4m
1953	63r	62r	60r+8m	59r+4m	58r	56r+8m
1954	63r+2m	62r+4m	61r	59r+8m	58r+4m	57r
1955	63r+4m	62r+8m	61r+4m	60r	58r+8m	57r+4m
1956	63r+6m	63r+2m	61r+8m	60r+4m	59r	57r+8m
1957	63r+8m	63r+8m	62r+2m	60r+8m	59r+4m	58r
1958	63r+10m	63r+10m	62r+8m	61r+2m	59r+8m	58r+4m
1959	64r	64r	63r+2m	61r+8m	60r+2m	58r+8m
1960	64r+2m	64r+2m	63r+8m	62r+2m	60r+8m	59r+2m
1961	64r+4m	64r+4m	64r+2m	62r+8m	61r+2m	59r+8m
1962	64r+6m	64r+6m	64r+6m	63r+2m	61r+8m	60r+2m
1963	64r+8m	64r+8m	64r+8m	63r+8m	62r+2m	60r+8m
1964	64r+10m	64r+10m	64r+10m	64r+2m	62r+8m	61r+2m
1965	65r	65r	65r	64r+8m	63+2mr	61r+8m
1966	65r+2m	65r+2m	65r+2m	65r+2m	63r+8m	62r+2m
1967	65r+4m	65r+4m	65r+4m	65r+4m	64r+2m	62r+8m
1968	65r+6m	65r+6m	65r+6m	65r+6m	64r+8m	63r+2m
1969	65r+8m	65r+8m	65r+8m	65r+8m	65r+2m	63r+8m
1970	65r+10m	65r+10m	65r+10m	65r+10m	65r+8m	64r+2m
1971	66r	66r	66r	66r	66r	64r+8m
1972	66r+2m	66r+2m	66r+2m	66r+2m	66r+2m	65r+2m
1973	66r+4m	66r+4m	66r+4m	66r+4m	66r+4m	65r+8m
1974	66r+6m	66r+6m	66r+6m	66r+6m	66r+6m	66r+2m
1975	66r+8m	66r+8m	66r+8m	66r+8m	66r+8m	66r+8m
1976	66r+10m	66r+10m	66r+10m	66r+10m	66r+10m	66r+10m
1977	67r	67r	67r	67r	67r	67r

c) u pojištěnců narozených po roce 1977

důchodový věk se stanoví tak, že se k věku 67 let přičte takový počet kalendářních měsíců, který se rovná dvojnásobku rozdílu mezi rokem narození pojištěnce a rokem 1977.

například: muž narozený v roce 1982:

$$1982 - 1977 = 5 * 2 = 10 \quad \text{důchodový věk: 67 let a 10 měsíců}$$

### 3.3 Co je potřeba k výpočtu

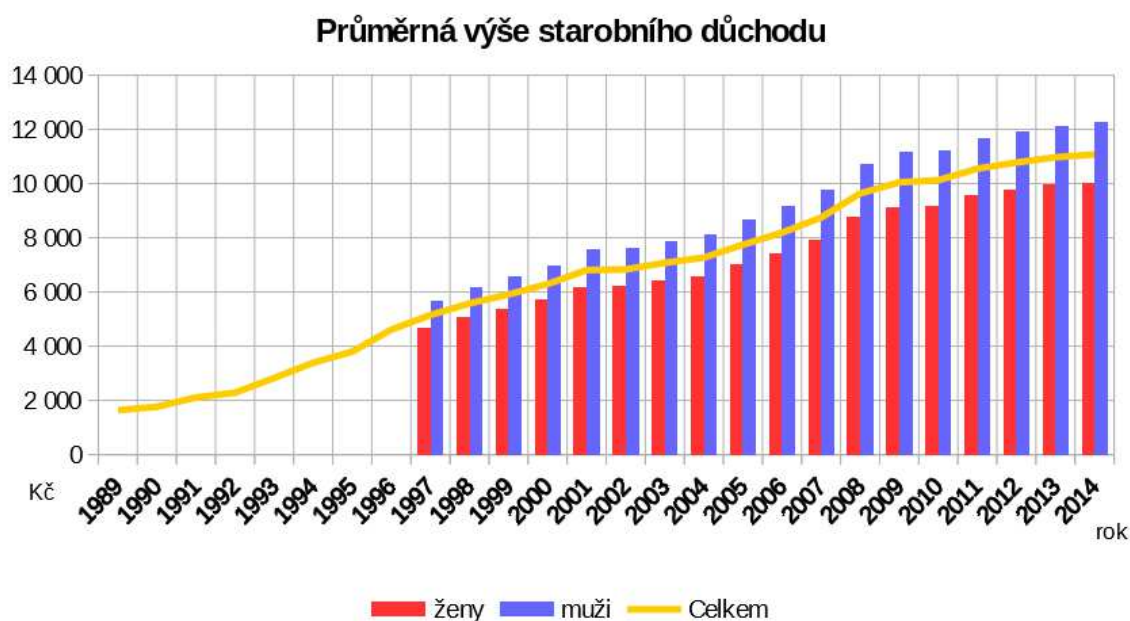
platný výpočet provádí pro většinu pojištěnců Česká správa sociálního zabezpečení na základě doby pojištění a celkových ročních výdělků. O tom je ČSSZ průběžně informována od zaměstnavatelů.

Pro výpočet starobního důchodu musíme znát ještě následující informace:

- vyměřovací základ – hrubý výdělek dosažený v příslušném kalendářním roce u zaměstnanců nebo roční vyměřovací základ po stanovení pojistného u OSVČ. Nepočítají se příjmy v roce přiznání důchodu.
- vyloučené doby – jedná se o dobu pobírání dávek nemocenského pojištění, invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně, dobu výkonu vojenské služby, dobu při péči o dítě do 4 let věku nebo o závislou osobu, apod.
- doba pojištění – jedná se o součet doby pojištění a náhradní doby pojištění (vyloučené doby)
- základní výměra – je stejná pro všechny občany, pro důchod starobní, invalidní i pozůstalostní. Jedná se o 9 % průměrné mzdy, což je 2 440 Kč.
- procentní výměra – pro starobní důchod činí 0,9% výpočtového základu za prvních 360 dní a 1,5% výpočtového základu od 361. dne. Za každý rok doby pojištění se tato procentní výměra zvyšuje o 1,5%.

## 4 ANALÝZA JEDNOTLIVÝCH DŮCHODŮ

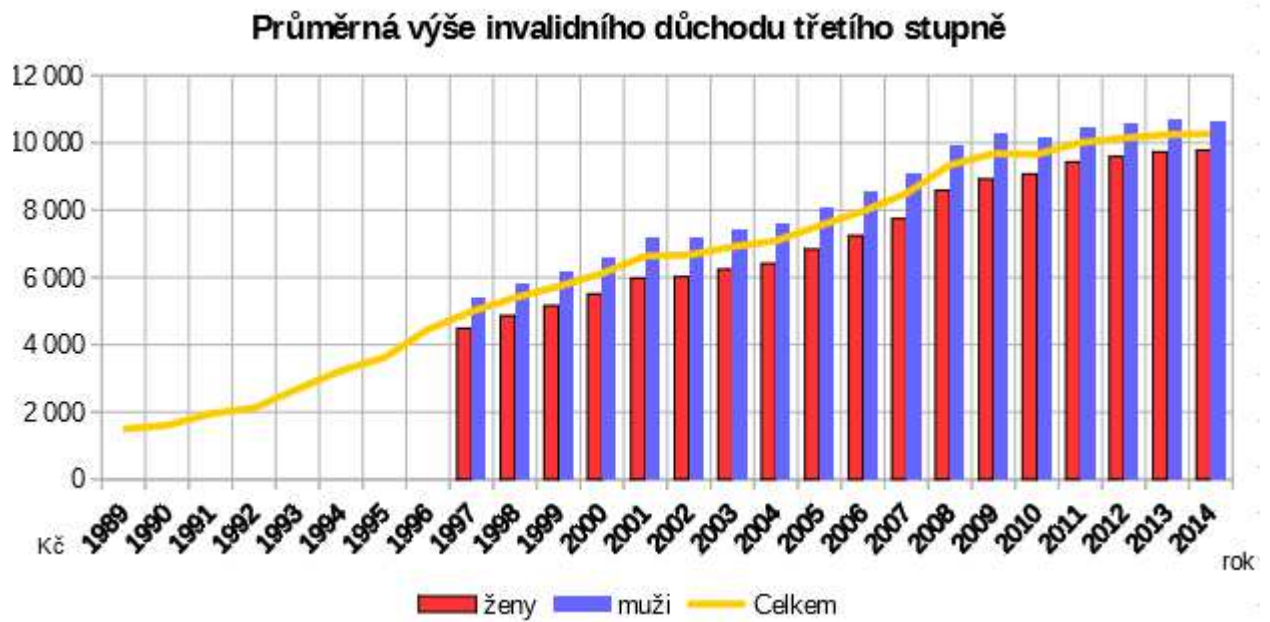
Na základě údajů čerpaných z webových stránek českého statistického úřadu je na grafu znázorněna průměrná výše starobního důchodu. Údaje jsou sbírány vždy na konci daného roku. Tabulky, ze kterých jsou grafy zpracovány jsou v příloze 1. Grafy jsou pouze do roku 2014, jelikož statistiky za rok 2015 ještě nebyly uveřejněny.



Ilustrace 9: Průměrná výše starobního důchodu

Na grafu si můžeme všimnout nárůstu výše průměrného starobního důchodu jak u mužů, tak i u žen. Je patrné, že průměrný starobní důchod u mužů je po celou dobu vyšší než u žen. Za celou dobu nedošlo ani k mírnému poklesu celkového průměrného starobního důchodu. Za posledních 20 let zaznamenal průměrný starobní důchod nárůst téměř trojnásobný.

V roce 2016 je celkový průměrný starobní důchod k 31. 3. 11 400 Kč (10 351 Kč u žen a 12 602 Kč u mužů). Vzhledem k těmto informacím můžeme říci, že výše průměrného starobního důchodu stále stoupá. Na jednoho důchodce pobírajícího pouze starobní důchod jsou dva poplatníci důchodového pojištění, ze kterého se důchody vyplácí.

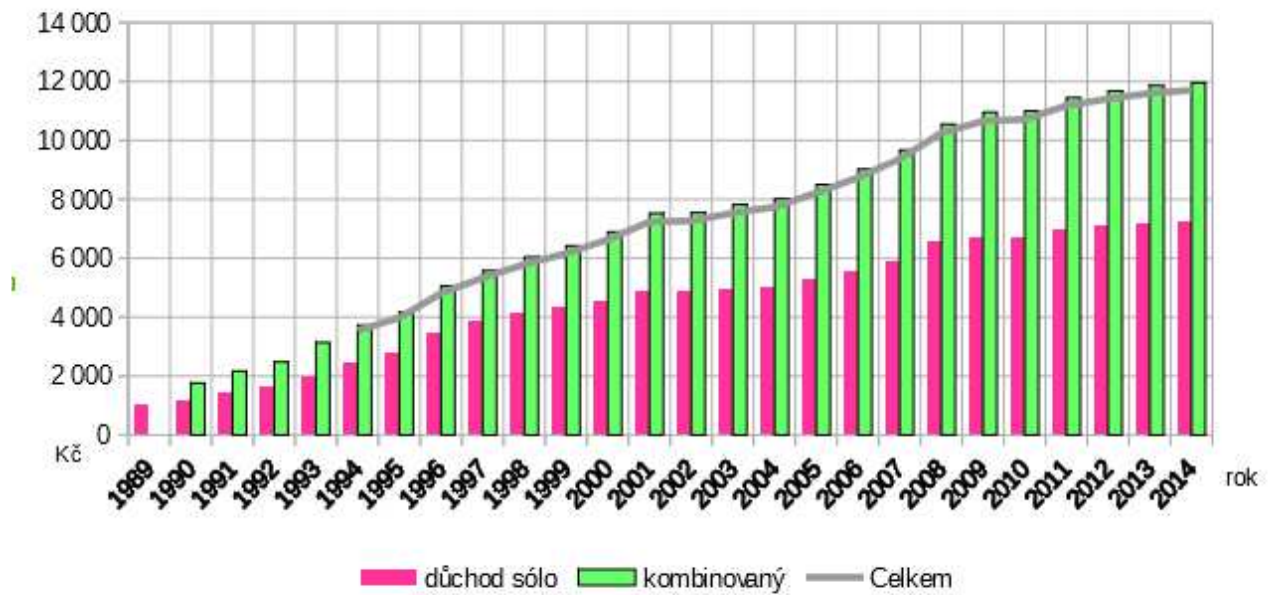


*Ilustrace 11: Průměrná výše invalidního důchodu třetího stupně*

Na grafu průměrné výše invalidního důchodu pro třetí stupeň můžeme vidět taktéž nárůst výše důchodu. Za posledních 20 let je to více jak trojnásobek.

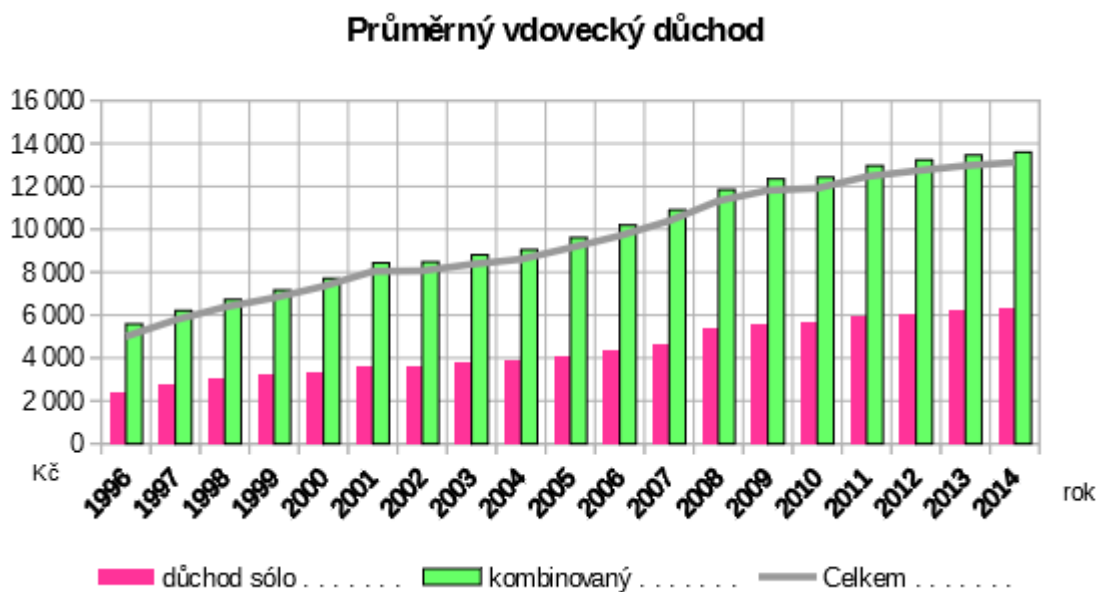
Při celkovém nárůstu došlo v roce 2010 k velmi mírnému poklesu celkového průměrného invalidního důchodu (i přesto že průměrný invalidní důchod u žen vzrostl, tak u mužů byl zaznamenán pokles).

## Průměrný vdovský důchod



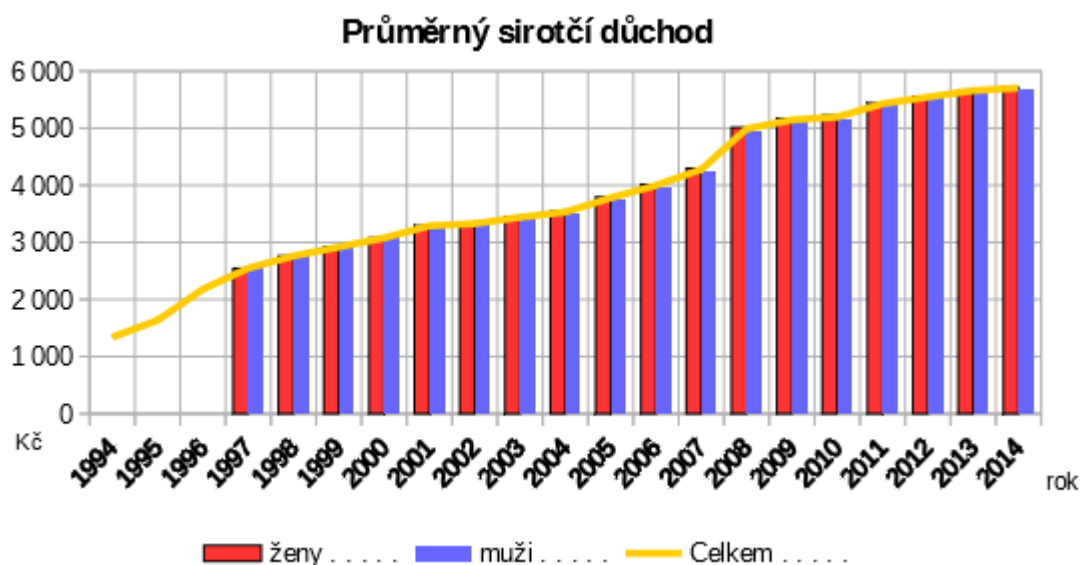
Důchod sólo je jen přímo znázorněný důchod vdovský. Kombinovaný je kombinace důchodu vdovského spolu se starobním důchodem.

I tady můžeme říci, že za posledních 20 průměrná výše celkového vdovského důchodu vzrostla více než trojnásobně. Jediný pokles zde najdeme v roce 2002 pouze u průměrného vdovského důchodu, kde byl minimální pokles.



*Ilustrace 15: Průměrná výše vdoveckého důchodu*

Důchod sólo je jen přímo znázorněný důchod vdovecký. Kombinovaný je kombinace důchodu vdoveckého spolu se starobním důchodem. V tomto případě po celou dobu došlo ve všech částech jen a pouze k nárůstu. I když v roce 2002 byl celkový nárůst pouze 24 Kč.



*Ilustrace 17: Průměrná výše sirotčího důchodu*

Tento graf je zajímavý tím, že jako u jediného grafu je průměrná výše sirotčího důchodu pro ženy vyšší, než pro muže. V některých případech je to pouze o pár korun.

Při celkovém pohledu je vidět nárůst ve všech letech. V roce 2008 byl největší skok.

Za posledních 20 let narostla průměrná výše sirotčího důchodu více než čtyřikrát.



## 5 ANALÝZA DŮCHODOVÝCH PILÍŘŮ

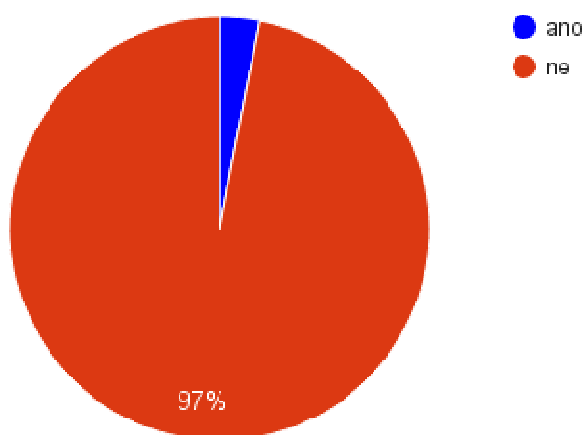
Analýzu jsem prováděla na základě dotazníkového šetření přes internet. S některými respondenty jsem vyplňovala dotazník i osobně, a ptala jsem se na vysvětlení, proč zrovna odpovídají tak jak odpovídají. To se týká například otázek o zapojení se do II. nebo III. pilíře v rámci důchodové reformy, která proběhla v roce 2013.

### 5.1 II. pilíř – důchodové spoření

V roce 2013 byl v rámci důchodové reformy zaveden II. pilíř do penzijního systému. Tento pilíř byl zrušen s účinností od 1. 1. 2016. Do tohoto pilíře se zapojilo cca 85 tisíc klientů, kteří nyní podle nového zákona č. 376/2015 Sb. o ukončení důchodového spoření dostanou své peníze zpět.

Na základě dotazníku dělala průzkum, kolik lidí se do tohoto pilíře zapojilo. Výsledky můžeme vidět na grafu.

**Můžete uvést, zda jste se zapojili do II. pilíře - důchodové spoření v rámci důchodové reformy z roku 2013**



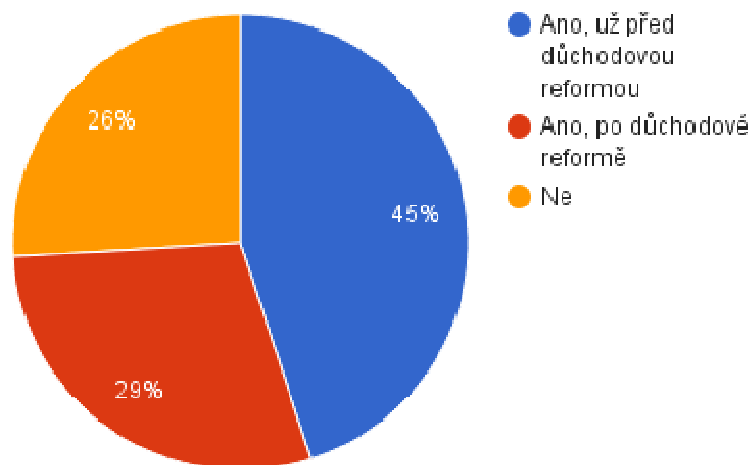
*Ilustrace 19: Procentuální vyjádření počtu lidí zapojených do II. pilíře při důchodové reformě z roku 2013*

Z mých 100 dotázaných respondentů se do druhého pilíře zapojily 3%, což jsou přesně 3 respondenti. Potvrdila se mi domněnka, že o II. pilíř nebyl u občanů velký zájem. Dle mě se lidé do II. pilíře nezapojili, jelikož měli málo informací a nebyl jim vysvětlen právě celkový dopad. Lidé nevěděli co od tohoto pilíře očekávat, a při dotazníkovém šetření, které proběhlo s některými respondenty osobně v rámci nestandardizovaného rozhovoru, jsem se dozvěděla, že se jim nelíbilo aby jim ze mzdy byly strženy další procenta.

## 5.2 III. pilíř – doplňkové penzijní spoření

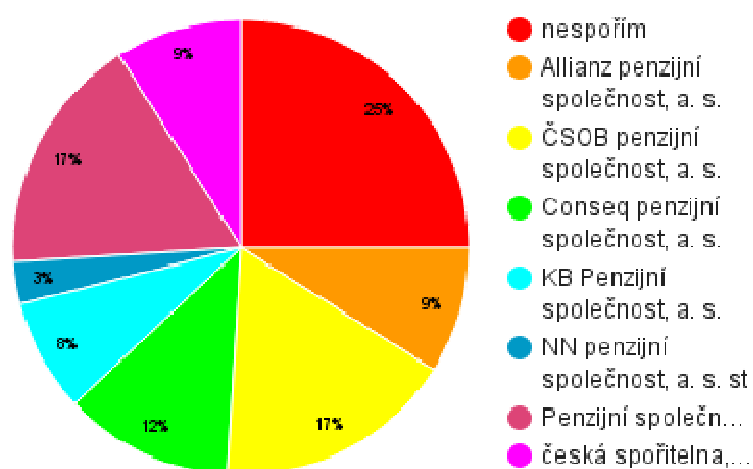
V sestaveném dotazníku jsem dělala průzkum i ohledně III. pilíře, respektive teď již zase druhého.

### Můžete uvést, zda jste zapojeni do III. pilíře - doplňkové penzijní spoření?



Jak můžeme vidět, 45% lidí se zapojilo do doplňkového penzijního spoření před rokem 2013, kdy to bylo ještě penzijní připojištění. Po roce 2013 se zapojilo 29% a 26% lidí této možnosti nevyužívá, což si myslím, že je docela škoda, když vezmu v potaz, že zde můžeme si spořit my a na výši naší měsíční úložky dostaneme i určitou výši státního příspěvku, ale může zde přispívat i zaměstnavatel.

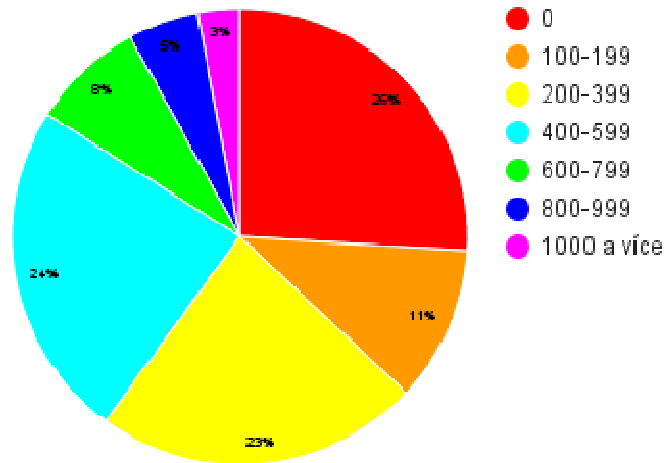
### U kterého penzijního fondu si spoříte



Ilustrace 22: Penzijní spořitelny

O první pozice se dělí Penzijní společnost české pojišťovny, a. s. a ČSOB penzijní společnost, a. s. Do obou společností si spoří 17% dotázaných. Další v řadě oblíbenosti je s 12% Conseq penzijní společnost, a. s. Nejméně oblíbenou společností je NN penzijní společnost, a. s. Celkem čtvrtina dotázaných nevyužívá toto spoření.

### Kolik si měsíčně spoříte do III. pilíře penzijního systému?



*Ilustrace 24: Měsíční úložky*

Při průzkumu jsem zjistila, že nejčastější měsíční úložka v doplňkovém penzijním spoření je 400-599 Kč. Tuto částku odvádí měsíčně 24% dotázaných. O 1% méně respondenti odpověděli, že jejich měsíční úložka činí 200-399 Kč. Tudíž většina nevyužívá naplno možnosti dostat od státu celý státní příspěvek, 26% respondentů odpovědělo, že jejich měsíční úložka je nulová. Jsou to ti respondenti, kteří se do této možnosti spoření nezapojili. Naplno státního příspěvku využívá pouze 3% dotázaných osob.

## 6 NAVRŽENÍ OPTIMÁLNÍHO PORTFOLIA FINANČNÍCH PRODUKTŮ

V této části se zaměříme na tři návrhy optimálního portfolia finančních produktů tak, aby zůstala zachována stejná životní úroveň tak, jak jí mají daní respondenti dnes. Lišit se budou v začátku doby spoření a tudíž i délkou spoření. Vzhledem k tomu, že vypočítat přesný starobní důchod není reálné (záleží na několika aspektech jako je např. doba pojištění, vyloučená doba, vyměřovací základ, přepočítací koeficienty), vypomůžu si pro výpočet průměrnou mzdou a průměrným důchodem.

Ve všech výpočtech zaokrouhluji matematicky. V následujících příkladech budu počítat s následujícími informacemi.

$$\text{Vzorec pro výpočet: } S = K * m * \left(1 + \frac{m-1}{2 * m} * i\right) * \left(\frac{(1+i)^n - 1}{i}\right)$$

S – výše naspořené částky

K – měsíční úložka

m – počet úložek za jedno úrokové období

i – úroková sazba

n – počet období

Chtěla bych zmínit, že následující výpočty jsou pouze orientační, jelikož u všech produktů záleží na mnoha dalších aspektech. Není úplně reálné, aby se úrokové sazby držely stejně po celou dobu spoření. Dále musíme brát v potaz, že ne každý člověk dokáže stabilně spořit celý život stejnou částku.

### Doplňkové penzijní připojištění

Budeme počítat zhodnocení 3% v účastnickém fondu (vyvážený fond). Tohoto zhodnocení dosáhla Allianz penzijní společnost a. s. v minulém roce, a budu předpokládat, že tohoto zhodnocení bude průměrně dosahovat dále.

### Podílové fondy

V následujících příkladech budeme předpokládat investici do produktu Generali Fond zlatý investiční společnosti Generali Investments CEE. Za poslední rok tento fond vykazuje k 11. 5. 2016 výnosnost 7 %, se kterou budeme počítat. Toto zhodnocení je pro investice, které budou na více než 8 let. Jedná se o fond smíšený/balancovaný v české měně. Úplata za obhospodařování jsou 3% a minimální úložka je 500 Kč.

### Životní pojištění

Pro následující příklady jsem si vybrala produkt u Kooperativa pojišťovna, a. s. Vienna Insurance Group, která má úrok 2,4% na garantovaném fondu. Dále budeme předpokládat, že spořicí složka tvoří 30% měsíční úložky. Na zajištění rizik připadá 60% měsíční úložky a zbytek, tudíž 10%, jsou poplatky.

## 6.1 Začátek spoření ve 30 letech

Pohlaví – muž

Doba spoření – 38 let

Rok narození – 1986

Předpokládaná doba pobírání důchodu – 20 let

Průměrná měsíční mzda – 20 000 Kč

Předpokládaný důchodový věk – 68 let a 6 měsíců

výpočet důchodového věku:  $1986 - 1977 = 9 * 2 = 18$  měsíců

$67 \text{ let} + 18 \text{ měsíců} = 68 \text{ let a 6 měsíců}$

### Starobní důchod

Průměrná mzda – 27 006 Kč

Průměrný důchod muže – 12 602 Kč

Předpokládaný důchod:  $\frac{20\,000 - 12\,602}{27\,006} = 9\,333$  Kč (zaokrouhлено na koruny nahoru)

### 6.1.1 Navržení portfolia finančních produktů

Pro výpočet předpokládám, že důchod bude muž pobírat 20 let. Tudíž si vypočítáme, kolik bude muset si naspořit.

$20\,000 * 12 * 20 = 4\,800\,000$  Kč

$9\,333 * 12 * 20 = 2\,239\,920$  Kč

nutno naspořit = 2 560 080 Kč

### Penzijní připojištění

Měsíční úložka činná 2 000 Kč, doba spoření je 30 let (do dovršení věku 60 let), zhodnocení 3%.

$$S = (2000 + 230) * 12 * \left(1 + \frac{12-1}{2*12} * 0,03\right) * \left(\frac{(1+0,03)^{30} - 1}{0,03}\right) = 1\,290\,624 \text{ Kč}$$

Tabulka 4: Doplnkové penzijní spoření - začátek spoření ve 30 letech

příspěvek účastníka	$2000 \cdot 12 \cdot 30$	720000
výnos z příspěvku účastníka	dle uvedeného vzorce – příspěvky	437509
státní příspěvek	$230 \cdot 12 \cdot 30$	82800
výnos ze státního příspěvku	dle uvedeného vzorce – příspěvky	50315
<b>Naspořeno</b>	<b>součet</b>	<b>1290624</b>

Jelikož je měsíční úložka 2 000 Kč, je plně čerpán státní příspěvek a také je možnost snížit si základ daně z příjmů. Tento produkt je tedy plně využit. U tohoto produktu je garantovaný nezáporný výsledek.

### Podílové fondy

Měsíční úložka činní 1 200 Kč, doba spoření je 30 let.

Tabulka 5: Podílové fondy - začátek spoření ve 30 letech

zapláceno	432000
výnos	665852
poplatky	296073
<b>Naspořeno</b>	<b>801779</b>

### Životní pojištění

Měsíční úložka činí 1 000 Kč. Z toho plyne, že na spořicí složku spadá měsíčně 300 Kč. 600 Kč zaplatí klient za zajištění rizik a 100 Kč zaplatí na poplatcích.

Tabulka 6: Životní pojištění - začátek spoření ve 30 letech

zapláceno	$1000 \cdot 12 \cdot 30$	360000
poplatky	$100 \cdot 12 \cdot 30$	36000
zajištění rizik	$600 \cdot 12 \cdot 30$	216000
spořicí složka	$300 \cdot 12 \cdot 30$	108000
výnos ze spořicí složky	dle uvedeného vzorce	49267
<b>Naspořeno</b>	<b>spořicí složka + výnos</b>	<b>157267</b>

Můžeme si všimnout, že tady naspořená částka není v poměru s celkovou částkou, kterou jsme zaplatili, nijak velká, je to spíše jako doplněk, a určitě tento produkt neslouží k hlavnímu spoření. Tento produkt umožňuje kombinovat různá rizika (např. riziko úrazu, nemoci, invalidity, ale také i riziko dožití). Tudíž tato částka může být ještě větší, záleží na nastavení zajištění rizik.



$$11\,666 * 12 * 20 = 2\,799\,840 \text{ Kč}$$

nutno naspořit = 3 200 160 Kč (tady si můžeme všimnout, že za kratší dobu je nutno naspořit více finančních prostředků)

### Penzijní připojištění

Měsíční úložka činní 2 000 Kč, doba spoření je 25 let (do dovršení věku 65 let), zhodnocení 3%

$$S = (2000+230) * 12 * \left(1 + \frac{12-1}{2*12} * 0,03\right) * \left(\frac{(1+0,03)^{25} - 1}{0,03}\right) = 989\,065 \text{ Kč}$$

Tabulka 7: Doplnkové penzijní spoření - začátek spoření ve 40 letech

příspěvek účastníka	2000*12*25	600000
výnos z příspěvku účastníka	dle uvedeného vzorce – příspěvky	287054
státní příspěvek	230*12*25	69000
výnos ze státního příspěvku	dle uvedeného vzorce – příspěvky	33011
<b>Naspořeno</b>	<b>součet</b>	<b>989065</b>

Jelikož je měsíční úložka 2 000 Kč, je plně čerpán státní příspěvek a také je možnost snížit si základ daně z příjmů. Tento produkt je tedy plně využit.

### Podílové fondy

Měsíční úložka činní 2 000 Kč, doba spoření je 25 let.

Tabulka 8: Podílové fondy - začátek spoření ve 40 letech

zaplaceno	600000
výnos	715947
poplatky	318348
<b>Naspořeno</b>	<b>897247</b>

### Životní pojištění

Tady u tohoto produktu jsem zvolila zabezpečení rizik se spořicí složkou s měsíční platba je 2 000 Kč. Spořicí složka činí 30% tudíž 600 Kč. Na poplatcích zaplatí 200 Kč. Zbylých 1 200 Kč spadá na zajištění rizik. V čím pozdějším věku si zakládáme životní pojištění, tím jsou zdravotní rizika větší, a tudíž za ně zaplatíme větší částku.

Tabulka 9: Životní pojištění - začátek spoření ve 40 letech

zaplaceno	2000*12*25	600000
poplatky	200*12*25	60000
zajištění rizik	1200*12*25	360000
spořicí složka	600*12*25	180000
výnos ze spořicí složky	dle uvedeného vzorce	65446
<b>Naspořeno</b>	<b>spořicí složka + výnos</b>	<b>245446</b>



**Celkově naspořeno**

$$989\,065 + 897\,547 + 245\,446 = \underline{2\,132\,058 \text{ Kč}}$$

Jelikož tato částka stále nestačí, navrhuji ji vložit na termínovaný vklad na 18 měsíců.

Termínovaný vklad bych vybrala Moravský peněžní ústav se zhodnocením 1,8%.

$$K_n = 2\,132\,058 * (1 + 0,85 * 0,018)^{1,5} = 2\,599\,404 \text{ Kč}$$

Po 18 měsících tato částka bude 2 181 175 Kč, což nedostačuje na to, aby měl zachovaný stejný životní styl a životní úroveň. Jelikož je už výše měsíčních úložek na 6 000 Kč, nechci zase někde spořit více, aby to nenarušilo moc respondentovu životní situaci. Kdybych měla navrhnout složení tak, aby si požadovanou částku naspořil, vypadalo by to následovně. Byla by možnost zvednout výši měsíční úložky v doplňkovém penzijním spoření na 4 000 Kč nebo měsíčně spořit do podílových fondů 3 500 Kč. To by se celková výše měsíční úložky dostala na 8 000 Kč v první variantě, nebo na výši 7 500 Kč v druhé variantě. Ovšem tam už by to bylo na zvážení celkové finanční situace klienta, jelikož měsíčně má i jiné náklady a ne jenom spoření. V případě, kdyby se klientovi podařilo měsíčně ještě něco z výplaty ušetřit, může si dát kamkoli mimořádný vklad na zhodnocení, nebo investovat třeba do zlaté cihličky.

**6.3 Začátek spoření v 50 letech**

Pohlaví – muž

Doba spoření – 15 let

Rok narození – 1966

Předpokládaná doba pobírání důchodu – 20 let

Průměrná mzda – 15 000 Kč

Předpokládaný důchodový věk – 65 let a 2 měsíce

**Starobní důchod**

Průměrná mzda – 27 006 Kč

Průměrný důchod muže – 12 602 Kč

$$\text{Předpokládaný důchod: } \frac{15\,000 - 12\,602}{27\,006} = 7\,000 \text{ Kč (zaokrouhleno na koruny nahoru)}$$

**6.3.1 Navržení portfolia finančních produktů**

Pro výpočet předpokládám, že důchod bude daný muž pobírat 20 let. Tudíž si vypočítáme kolik bude muset si naspořit.

$$15\,000 * 12 * 20 = 3\,600\,000 \text{ Kč}$$

$$7\,000 * 12 * 20 = 1\,680\,000 \text{ Kč}$$

$$\underline{\text{nutno naspořit} = 1\,920\,000 \text{ Kč}}$$

### Penzijní připojištění

Měsíční úložka činná 2 000 Kč, doba spoření je 15 let (do dovršení věku 65 let), zhodnocení 3%

$$S = \frac{(2000+230) * 12 * (1 + \frac{12-1}{2 * 12} * 0,03) * ((1+0,03)^{15} - 1)}{0,03} = 504\,550 \text{ Kč}$$

Tabulka 10: Doplnkové penzijní spoření - začátek spoření v 50 letech

příspěvek účastníka	2000*12*15	360000
výnos z příspěvku účastníka	dle uvedeného vzorce – příspěvky	92511
státní příspěvek	230*12*15	41400
výnos ze státního příspěvku	dle uvedeného vzorce – příspěvky	10639
<b>Naspořeno</b>	<b>součet</b>	<b>504550</b>

### Podílové fondy

Měsíční úložka činná 2 000 Kč, doba spoření je 15 let.

Tabulka 11: Podílové fondy - začátek spoření v 50 letech

zaplaceno	360000
výnos	224137
poplatky	99663
<b>Naspořeno</b>	<b>484474</b>

### Životní pojištění

Tady u tohoto produktu jsem zvolila zabezpečení rizik se spořicí složkou. Měsíční platba je 1 000 Kč a zhodnocení 2,4%

Tabulka 12: Životní pojištění - začátek spoření v 50 letech

zaplaceno	1000*12*15	180000
poplatky	100*12*15	18000
zajištění rizik	600*12*15	108000
spořicí složka	300*12*15	54000
výnos ze spořicí složky	dle uvedeného vzorce	10792
<b>Naspořeno</b>	<b>spořicí složka + výnos</b>	<b>64792</b>

**Celkově naspořeno**

$$504\,550 + 484\,474 + 64\,792 = \underline{1\,053\,816 \text{ Kč}}$$

Opět jsme se dostali do situace, kdy takto navržené portfolio není dostačující na zajištění potřebné částky. Ale vzhledem k tomu, že z výplaty 15 000 Kč, jde 5 000 na spoření do finančních produktů, nemůžeme chtít po respondentovi, aby spořil více, a myslím si, že i tak ty naspořené peníze určitě v důchodovém věku budou využity správně. Kdyby přeci jen si měl danou částku naspořit, musel by spořit 4 500 Kč do doplňkového penzijního spoření, 3 000 Kč do podílových fondů a 1 000 Kč na životní pojištění. Ale měsíčně odkládat na spoření 8 500 Kč ze mzdy 15 000 Kč se mi zdá opravdu moc. Musíme myslet i na současnost ne jen na budoucnost.

## 7 SHRNU TÍ A DOPORUČENÍ

Na základě provedené analýzy a prozkoumání výsledků z dotazníku se prokázalo, že dle respondentů zapojení se do II. pilíře po důchodové reformě z roku 2013 nemělo toto řešení žádný smysl. Z dotázaných se zapojily 3% a celkově se zapojilo cca 85 tisíc občanů České republiky. Myslím si, že se zapojilo tak málo lidí jen proto, že se k nim nedostaly veškeré informace. V televizi a rádiích to bylo vždy diskutované téma, ale občanům nebyly vysvětleny všechny výhody. Jednou z takových výhod, kterou si málokdo uvědomil, bylo to, že ze mzdy odvádí sociální pojištění, ze kterého jsou financovány právě důchody nynějších důchodců. Při zapojení se by část těchto peněz spořili pro sebe. Je pravda, že by k tomu měli další srážky ze mzdy, ale v horizontu několika let by to mohlo být pěkné spoření.

Zatímco II. pilíř se pro nezáměr neudržel a tím pádem byl zrušen, doplňkové penzijní připojištění si získalo další klienty. Dle mého názoru, tento finanční produkt je velmi dobře postaven. Nejen že si můžeme spořit a vyšší měsíční úložky měnit tak jak nám to naše finanční situace dovolí, ale ještě měsíčně dostaneme od státu státní příspěvek a obojí se ještě zhodnocuje. Další výhodou je, že pokud si spoříme dostatečně, je možnost si snížit základ daně pro daň z příjmů fyzických osob. Další výhodou je možnost příspěvků od třetích osob (např. zaměstnavatelů).

Když se nad celou problematikou pořádně zamyslíme, tak je více než žádoucí abychom se na stáří z větší části zabezpečili sami. Vzhledem k tomu, že populace stárne, je zapotřebí začít myslet na stáří právě v produktivním věku, dokud ten příjem můžeme mít. A proto bych doporučila všem, kteří už nějaký finanční příjem mají, aby si začali spořit i když zatím jen v nízkých částkách. Nejlepší spoření dle mého názoru, je kombinace různých finančních produktů, jelikož každý produkt má své výhody. U některého jsou státní příspěvky, u některého lepší zhodnocení. U některých finančních produktů je větší riziko, a naopak u některých téměř žádné.

## ZÁVĚR

Každý občan České republiky, který se dožije důchodového věku, odchází do důchodu a stává se závislým na státu, od kterého dostává starobní důchod, což se stává hlavním finančním příjmem. Určité důchody může pobírat ještě dříve než je ten starobní a některé spolu jsou kombinovatelné.

Tato bakalářská práce byla zaměřena na celkový důchodový systém v České republice a jejím cílem bylo navrhnout optimální portfolio finančních produktů vhodných pro spoření si na důchodový věk. Zaměřila jsem se na starobní důchod, doplňkové penzijní spoření, životní pojištění, podílové fondy a v neposlední řadě termínované vklady a spořicí účty, které ovšem nejsou tak výnosné.

V teoretické části jsem se věnovala důchodovému systému jako celku. Důchodový systém v České republice je dávkově definovaný a průběžně financovaný. Je univerzální a zabezpečuje všechny ekonomicky aktivní osoby. Je založen na povinném základním důchodovém pojištění podle zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění. Tento systém rozeznává dvě skupiny důchodů a to přímé (kde patří starobní a invalidní důchod) a pozůstalostní (kde řadíme vdovský, vdovecký a sirotčí důchod). Dále jsme se věnovali jednotlivým pilířům. Do roku 2013 byl u nás dvou-pilířový systém, v letech 2013-2015 tří-pilířový systém a aktuálně je opět jen dvou-pilířový systém.

V druhé půli teoretické části jsem se zaměřila na přípravu na důchod. Dozvěděli jsme se, kdo všechno vstupuje do toho, abychom si mohli spořit a zabezpečit se. Jedná se o nás jako zaměstnance nebo osoby samostatně výdělečně činné, zaměstnavatele, českou správu sociálního zabezpečení, penzijní společnosti a v neposlední řadě důchodci. V zabezpečení se na stáří by nám mohly pomoci finanční produkty jako je doplňkové penzijní spoření, podílové fondy, životní pojištění, nebo třeba termínované vklady.

V praktické části jsem se zaměřila na to, co všechno je potřeba k výpočtu starobního důchodu. Jelikož populace stárne, tím i věk odchodu do důchodu se prodlužuje. Dále jsem analyzovala jednotlivou výši průměrných důchodů. V roce 2016 je celkový průměrný starobní důchod 11 400 Kč. Velký rozdíl hraje i pohlaví. U mužů je průměrný starobní důchod 12 602 Kč a u žen 10 351 Kč. Obecně můžeme říci, že všechny druhy průměrných důchodů mají rostoucí tendenci.

Na základě dotazníkového šetření jsem se zaměřila na využívání důchodových pilířů. Velice mě překvapilo, že 74% dotázaných si spoří v doplňkovém penzijním spoření. Je vidět, že lidé si začínají uvědomovat, že je potřeba se zabezpečit a ne jenom se spoléhat na stát.

V navržení optimálního portfolio finančních produktů jsem dokázala to, že není zas tak jednoduché si naspořit takovou výši finančních prostředků abychom i v důchodu měli měsíčně stejné finanční

prostředky, jako máme nyní. Čím dříve si začneme spořit, tím lépe. Jelikož čím déle budeme spořit, tím menší měsíční náklady na to budou.

## SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Definitivní konec druhého důchodového pilíře a změny ve třetím pilíři. *Zprávy alfa 9* [online]. [cit. 2016-04-20]. Dostupné z: <http://zpravy.alfa9.cz/absolutenm/templates/zprava.aspx?a=40097>

Doplňkové penzijní spoření: Zajistěte se na důchod a využijte státní podporu. *Československá obchodní banka, a. s.* [online]. [cit. 2016-04-22]. Dostupné z: <https://www.csob.cz/portal/lide/produkty/sporici-produkty/doplnekove-penzijni-sporeni#vse-o-sporeni>

Doplňkové penzijní spoření: Způsob jak si po důchodové reformě spořit na vlastní důchod. *NN Group* [online]. [cit. 2016-05-3]. Dostupné z: <https://www.nn.cz/pro-zamestnavatele/doplnekove-penzijni-sporeni/doplnekove-penzijni-sporeni/>

Doplňkové penzijní spoření. *Conseq* [online]. [cit. 2016-05-3]. Dostupné z: <https://www.conseq.cz/page.asp?page=523>

DUCHÁČKOVÁ, Eva. *Principy pojištění a pojišťovnictví*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Ekopress, 2005, 179s. ISBN 80-86119-92-0.

DUCHÁČKOVÁ, Eva. *Principy pojištění a pojišťovnictví*. 3., aktualiz. vyd. Praha: Ekopress, c2009, 224 s. ISBN 978-80-86929-51-4.

Důchodové pojištění. *Ministerstvo práce a sociálních věcí* [online]. [cit. 2016-04-14]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/cs/3#ps>

Důchodový systém v ČR. *KB penzijní společnost, a. s.* [online]. [cit. 2016-05-6]. Dostupné z: <http://www.kbps.cz/jak-sporit-na-penzi/duchodovy-system-v-cr/>

FILIP, Miloš a Roman POSPÍŠIL. *Finanční poradenství: Co s tou penzí*. 1. vyd. Praha: Institut pro finanční poradenství, 2013, 135s. ISBN 978-80-905457-0-0.

Generali Fond zlatý. *Generali Investments CEE* [online]. [cit. 2016-05-13]. Dostupné z: <https://www.generali-investments.cz/produkty/investice-v-czk/fondy/generali-fond-zlaty.html>

Legislativa podílových fondů. *Investujme.cz* [online]. [cit. 2016-04-20]. Dostupné z: <http://investice.finance.cz/podilove-fondy/co-jsou-to-podilove-fondy/legislativa-podilovych-fondu/>

Pilíře českého důchodového systému. *Důchodová reforma.cz* [online]. [cit. 2016-04-29]. Dostupné z: <http://www.duchodovareforma.cz/duchodovy-system/>

Pojištění. *Kooperativa pojišťovna, a. s.* [online]. [cit. 2016-05-13]. Dostupné z: <http://www.koop.cz/pojisteni>

RUBEŠ, Lukáš. *Doplňkové penzijní spoření a důchodové spoření: pro finanční poradce, zaměstnavatele a budoucí důchodce*. Úvaly: Systemia, c2013, 197s. ISBN 978-80-260-3892-4.

RYTÍŘOVÁ, Lucie, *Důchodový systém v České republice*. 1. vyd. Olomouc:ANAG, 2013, 115s. ISBN 978-80-7263-821-5.

Současný český důchodový systém. *Finance.cz* [online]. [cit. 2016-04-14]. Dostupné z: <http://www.finance.cz/duchody-a-davky/vse-o-duchodech/duchodove-systemy/soucasny-cesky-duchodovy-system/>

Spoření máme pro každého. *Penzijní společnost české pojišťovny, a. s.* [online]. [cit. 2016-04-24]. Dostupné z: <http://www.pfcp.cz/doplňkove-penzijni-sporeni/sporeni-mame-pro-kazdeno.html>

Starobní důchody. *ČESKÁ SPRÁVA SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ* [online]. [cit. 2016-05-11]. Dostupné z: <http://www.cssz.cz/cz/duchodove-pojisteni/davky/starobni-duchody.htm>

SYROVÝ, Petr. *Jak si spořit na důchod: zorientujte se v důchodové reformě*. 1. vyd. Praha: Grada, 2012, 160s. ISBN 978-80-247-4479-7.

VORŠÍSEK, Vladimír. *Pomýšlíte na důchod?*. 2., aktualiz. vyd. Praha: ASPI, 2007, 164s. ISBN 978-80-7357-251-8.

WHITEHOUSE, Edward. *Pensions panorama: retirement-income systems in 53 countries*. 1st ed. Washington, D.C.: World Bank, c2007, 234 s. ISBN 978-082-1367-643.

Životní pojištění. *Peníze.cz* [online]. [cit. 2016-04-29]. Dostupné z: <http://www.penize.cz/zivotni-pojisteni>



**SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK**

ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
ČSSZ	Česká správa sociálního zabezpečení
ELDP	Evidenční list důchodového pojištěním
např.	například
OSSZ	Okresní správa sociálního zabezpečení
OSVČ	Osoba samostatně výdělečně činná
PAYG	Pay As You Go (průběžný penzijní systém)
Resp.	respektive
tj.	To je
Tzv.	Takzvaný
USA	United States of America
ZDP	Zákon o důchodovém pojištění

**SEZNAM OBRÁZKŮ**

Ilustrace 1: Průběžný způsob financování.....	18
Ilustrace 2: Penzijní systém.....	19
Ilustrace 3: důchodový systém po důchodové reformě.....	20
Ilustrace 4: Princip fungování podílových fondů.....	27
Ilustrace 5: Průměrná výše starobního důchodu .....	36
Ilustrace 6: Průměrná výše invalidního důchodu třetího stupně .....	37
Ilustrace 7: Průměrná výše vdovského důchodu .....	38
Ilustrace 8: Průměrná výše vdoveckého důchodu .....	38
Ilustrace 9: Průměrná výše sirotčího důchodu .....	39
Ilustrace 10: Procentuální vyjádření počtu lidí zapojených do II. pilíře při důchodové reformě z roku 2013.....	40
Ilustrace 11: Účast v doplňkovém penzijním spoření .....	41
Ilustrace 12: Penzijní spořitelny .....	41
Ilustrace 13: Měsíční úložky .....	42

**SEZNAM TABULEK**

Tabulka 1: Doba pojištění .....	14
Tabulka 2: Státní příspěvky a daňové odpočty u doplňkového penzijního spoření .....	25
Tabulka 3: Důchodový věk (cssz.cz).....	33
Tabulka 4: Doplňkové penzijní spoření - začátek spoření ve 30 letech .....	45
Tabulka 5: Podílové fondy - začátek spoření ve 30 letech .....	45
Tabulka 6: Životní pojištění - začátek spoření ve 30 letech .....	45
Tabulka 7: Doplňkové penzijní spoření - začátek spoření ve 40 letech .....	47
Tabulka 8: Podílové fondy - začátek spoření ve 40 letech .....	47
Tabulka 9: Životní pojištění - začátek spoření ve 40 letech .....	48
Tabulka 10: Doplňkové penzijní spoření - začátek spoření v 50 letech.....	49
Tabulka 11: Podílové fondy - začátek spoření v 50 letech .....	49
Tabulka 12: Životní pojištění - začátek spoření v 50 letech.....	50

## **SEZNAM PŘÍLOH**

Příloha P I: přehled průměrných důchodů

Příloha P II: Dotazník

## PŘÍLOHA P I: PŘEHLED PRŮMĚRNÝCH DŮCHODŮ

Tab. 13.04 Průměrná měsíční výše důchodů v ČR podle druhu (stav v prosinci příslušného roku)

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Starobní důchod																											
<b>Celkem</b>	1 639	1 763	2 108	2 283	2 824	3 388	3 797	4 610	5 148	5 576	5 910	6 292	6 808	6 833	7 075	7 270	7 744	8 487	8 747	9 638	10 046	10 423	10 552	10 778	10 970	11 075	
muži	.	.	.	.	.	.	.	5 689	6 174	6 557	6 988	7 595	7 622	7 902	8 133	8 662	9 157	9 784	10 715	11 175	11 240	11 700	11 948	12 150	12 253		
ženy	.	.	.	.	.	.	.	4 687	5 087	5 391	5 735	6 196	6 213	6 429	6 600	7 030	7 431	7 938	8 784	9 133	9 489	9 584	9 782	9 955	10 050		
Příjmy invalidní důchod <sup>1)</sup>																											
<b>Celkem</b>	1 486	1 603	1 948	2 117	2 683	3 227	3 617	4 461	4 986	5 398	5 731	6 118	6 638	6 666	6 911	7 088	7 537	7 962	8 496	9 337	9 681	9 656	10 005	10 141	10 245	10 262	
muži	.	.	.	.	.	.	.	.	5 393	5 835	6 194	6 612	7 173	7 193	7 449	7 628	8 066	8 538	9 094	9 943	10 301	10 142	10 482	10 597	10 676	10 664	
ženy	.	.	.	.	.	.	.	4 480	4 865	5 164	5 511	5 977	6 016	6 243	6 415	6 840	7 243	7 750	8 598	8 925	9 075	9 435	9 596	9 730	9 784		
Vdovský důchod																											
<b>Celkem</b>	.	.	.	.	.	3 544	3 979	4 806	5 336	5 791	6 164	6 628	7 238	7 266	7 538	7 737	8 216	8 736	9 371	10 251	10 653	10 712	11 179	11 411	11 600	11 705	
důchod sólo	1 088	1 197	1 470	1 622	1 954	2 480	2 813	3 500	3 878	4 150	4 342	4 585	4 902	4 863	4 963	5 028	5 291	5 546	5 875	6 577	6 743	6 744	6 989	7 104	7 216	7 250	
kombinovaný <sup>2)</sup>	1 766	2 170	2 481	3 140	3 726	4 163	4 163	6 421	6 895	7 523	7 547	7 822	8 015	8 502	8 502	9 028	9 671	10 549	10 955	11 002	11 452	11 680	11 864	11 955			
Vdovecký důchod																											
<b>Celkem</b>	.	.	.	.	.	.	.	5 002	5 771	6 371	6 806	7 343	8 039	8 063	8 369	8 604	9 137	9 696	10 390	11 329	11 814	11 909	12 468	12 729	12 965	13 115	
důchod sólo	.	.	.	.	.	.	.	2 387	2 804	3 042	3 216	3 379	3 620	3 652	3 770	3 862	4 123	4 358	4 668	5 412	5 580	5 660	5 920	6 076	6 240	6 314	
kombinovaný <sup>2)</sup>	.	.	.	.	.	.	.	5 583	6 212	6 727	7 166	7 711	8 435	8 477	8 810	9 049	9 611	10 195	10 907	11 847	12 348	12 429	12 963	13 236	13 463	13 596	
Široký důchod																											
<b>Celkem</b>	.	.	.	.	.	1 338	1 636	2 180	2 546	2 761	2 918	3 077	3 290	3 328	3 440	3 530	3 780	3 999	4 278	4 989	5 145	5 194	5 428	5 644	5 657	5 703	
muži	.	.	.	.	.	.	.	.	2 546	2 759	2 915	3 076	3 288	3 327	3 426	3 512	3 761	3 977	4 254	4 960	5 114	5 153	5 414	5 534	5 645	5 683	
ženy	.	.	.	.	.	.	.	2 546	2 764	2 922	3 080	3 293	3 329	3 452	3 544	3 796	4 016	4 298	5 013	5 169	5 226	5 440	5 554	5 668	5 713		

Poznámky:

V letech 1989 až 1993 důchody pouze ze zabezpečení pracovníků (bez družstevních rolníků a samostatně hospodářících)

<sup>1)</sup> vdovský důchod v kombinaci s příjmy důchodem<sup>2)</sup> vdovecký důchod v kombinaci s příjmy důchodem<sup>3)</sup> od roku 2010 invalidní důchod třetího stupně

**PŘÍLOHA P II: DOTAZNÍK**

## Důchodový systém v ČR

Vážená paní, vážený pane,  
jsem v posledním ročníku bakalářského studia fakulty managementu a ekonomiky na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně. Dovoluji si Vás požádat o vyplnění dotazníku, který bude sloužit k bakalářské práci na téma Důchodový systém České republiky a možnosti zajištění se na důchod.

Děkuj za Vaší ochotu a čas.

\*Povinné pole

Můžete uvést, zda jste se zapojili do II. pilíře - důchodové spoření v rámci důchodové reformy z roku 2013 \*

- ano
- ne

Můžete uvést, zda jste zapojeni do III. pilíře - doplňkové penzijní spoření? \*

- Ano, už před důchodovou reformou
- Ano, po důchodové reformě
- Ne

U kterého penzijního fondu si spoříte

- ČSOB penzijní společnost, a. s.
- NN penzijní společnost, a. s. st
- KB Penzijní společnost, a. s.
- Penzijní společnost české pojišťovny, a. s.
- Česká spořitelna, a. s.
- Axa penzijní společnost, a. s.
- Allianz penzijní společnost, a. s.
- Conseq penzijní společnost, a. s.

Kolik si měsíčně spoříte do III. pilíře penzijního systému?

- 100-199
- 200-399
- 400-599
- 600-799
- 800-999
- 1000 a více

**Jak jinak si spoříte? \***

- životní pojištění
- podílové fondy
- zlato
- termínované vklady
- spořicí účty
- jiné
- nespořím

**Kolik si měsíčně spoříte na zajištění stáří? \***

- nespořím
- 0 - 1000 Kč
- 1001 - 3000 Kč
- 3001 - 5000 Kč
- 5001 - 7000 Kč
- více jak 7001 Kč

**Vaše pohlaví \***

- žena
- muž

**Váš věk \***

- 18-25
- 26-35
- 36-49
- 50-65
- 66 a více

**Vaše nejvyšší ukončené vzdělání \***

- základní
- výuční list
- středoškolské s maturitou
- vysokoškolské

**Jaký směr Vašeho vzdělání převažuje? \***

- Ekonomické
- Technické
- Humanitní
- Přírodovědné
- Jiné:

**Zdroj příjmů \***

- Zaměstnanec
- OSVČ
- brigádník
- student
- důchodce
- na mateřské/rodičovské dovolené
- Jiné:

**Jaký je Váš měsíční čistý příjem? \***

- do 5 000 Kč
- 5 001 - 10 000 Kč
- 10 001 - 15 000 Kč
- 15 001 - 20 000 Kč
- 20 001 - 25 000 Kč
- 25 001 Kč a více

**Kraj ve kterém bydlíte \***

- Středočeský
- Jihočeský
- Plzeňský
- Jihomoravský
- Vysočina
- Moravskoslezský
- Ústecký
- Olomoucký
- Královéhradecký
- Pardubický
- Zlínský
- Praha
- Karlovarský
- Liberecký

**Odeslat**

Nikdy přes Formuláře Google neposílejte hesla.